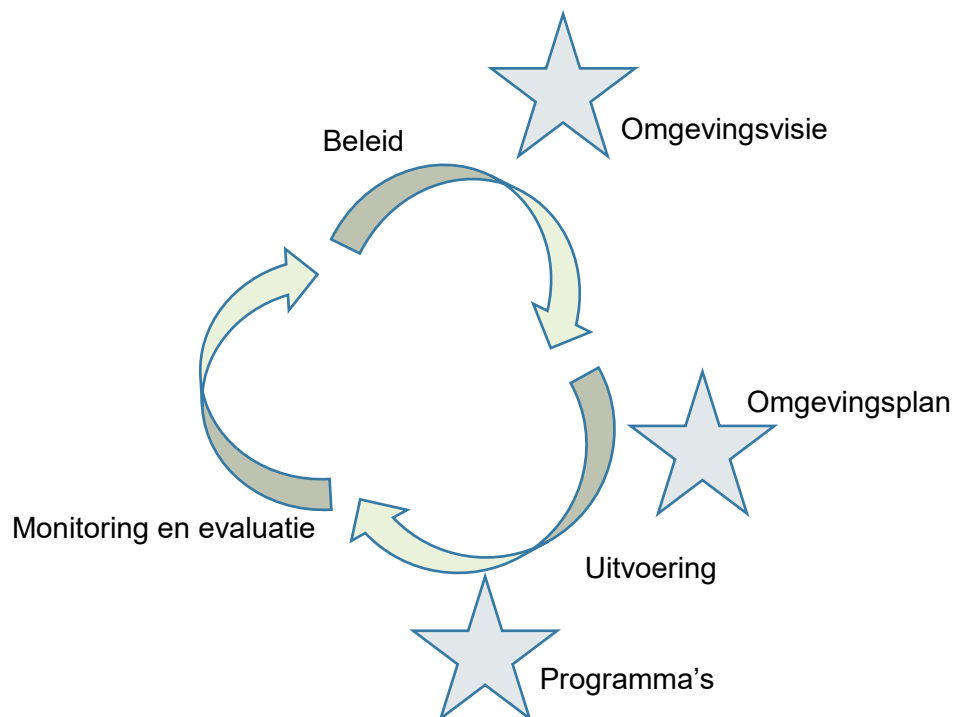

Omgevingsvisie Meierijstad

Bijlagen A

Voorontwerp van de omgevingsvisie
December 2020
Veghel: gemeente Meierijstad

Gedetailleerde inhoudsopgave

Hoofdnota

Inhoudsopgave	1
Planologische samenvatting van de omgevingsvisie	4
De basis voor het omgevingsbeleid	4
Omgevingsvisie	
Evolutie en inspiratie van beleid	
Gelaagd Meierijstad	4
Ondergrond	
Landschap	
Water	
Geschiedenis	
Bevolking en welvaart	
Plaatsen en gebouwen	
Trends en ontwikkelingen	7
Voornemens en hoofdzaken	8
Uitwerking in gebiedstypologieën	9
Uitwerking landelijk gebied	9
Water, natuur en landschap	
Agrarische bedrijvigheid	
Randvoorwaarden voor bedrijvigheid	
Gemengd gebied	
Evenementen	
Duurzame energieopwekking	
Molenheide	
Parkgebied Kienehoef	
Landelijk wonen	
Uitwerking stedelijk gebied	17
Omgevingskwaliteit	
Commerciële voorzieningen	
Mobiliteit en openbaar gebied	
Havenkwartier	
Stedelijke woonmilieus	
Ruimte voor jeugd en jongeren	
Evenementen	
Duurzaam bouwen en renoveren	
Klimaatadaptieve gebouwen en omgeving	
Wonen	
Ruimte voor ondernemerschap	
Perifere detailhandel	
Zware bedrijvigheid	
Anders inrichten van bedrijventerreinen	
Externe veiligheid	
Luchtkwaliteit	
Afval, grondstoffen en energie	
Verkeer en vervoer	
Beleidsuitvoering	30
Informatievoorziening en dienstverlening	
Verschillende beleidsinstrumenten	

Toezicht en handhaving	
Financiën en grondexploitatie	
Programma's	
Wonen onder de Omgevingswet	
Monitoring en evaluatie	
Beleidsverantwoording	35
Beleidsontwikkeling	
Participatie	
Milieueffectrapportage	
1. Omgevingswet en omgevingsvisie	38
1.1. Over de Omgevingswet	38
Doelstelling Omgevingswet	
Geïntegreerd wettelijk stelsel	
Verbeterdoelen	
Wettelijke instrumenten	
1.2. Over het instrument de omgevingsvisie	39
De wetgever en de omgevingsvisie	
Ons veelzijdige beleid	
2. Omgevingsbeleid van eerder en elders	41
2.1. Inleiding: de achtergrond voor deze omgevingsvisie	41
Evolutie van lokaal beleid	
Bovenlokaal beleid als inspiratie	
2.2. Lokaal beleid	41
2.2.1. Schijndel: Structuurvisie Ruimte	41
Schijndel: aanvulling op de structuurvisie	
2.2.2. Sint-Oedenrode: De Rooi(s)e draad versterkt	43
2.2.3. Veghel: Menu voor de toekomst	44
2.2.4. Meierijstad: toekomstvisie	46
2.3. Regionaal en provinciaal beleid	49
2.3.1. Noordoost-Brabant: regionale omgevingskoers	49
Goed wonen, werken en leven	
2.3.2. Provincie: De kwaliteit van Brabant	51
2.4. Rijksbeleid	52
Suggestie van opgaven voor de NOVI	
Nationale belangen volgens de NOVI	
Prioriteiten en afwegingsprincipes volgens de NOVI	
Milieueffectrapportage en monitoring	
Aanvullende keuzes bij de NOVI	
NOVI en de regio	
3. Gelaagd Meierijstad	57
3.1. Over ondergrond, geschiedenis en landschappen	57
Ondergrond: grondsoorten en landgebruik	
Water	
Ondergrondse netwerken	
Landschappen	
3.2. Over geschiedenis en cultuurhistorie	61
Centrum en periferie in de geschiedenis	
Over Staats-Brabant en de negentiende eeuw	
Zuid-Willemsvaart	
Duits Lijntje	
Boerencoöperaties	
Corridor 1944	

3.3. Stedelijke netwerken en hoofdinfrastructuur	66
Ons Brabant in de wereld	
Noordoost-Brabant	
Hoofdwegen	
Midsize Brabant	
3.4. Leven en werken	70
Bevolking	
Educatie, arbeid en welvaart	
Agrifood	
Dorps- en verenigingsleven	
4. Trends en ontwikkelingen	72
4.1. Algemene trends en ontwikkelingen	72
Fossiele brandstoffen en klimaatverandering	
Grondstoffen	
Digitalisering	
Terug van schaalvergroting	
Arbeidsmarkt	
Financiering	
Woningmarkt	
Bevolking en diversiteit	
Participatiesamenleving	
Kanttekeningen bij de industriële economie	
Ongezonde omgeving	
4.2. Trends en ontwikkelingen in het landelijk gebied	78
Ruimteclaims	
Oplevende diersoorten	
Landschap in ontwikkeling	
Boeren in beweging	
Stoppers en VABs	
Nieuwe economische dragers	
Klimaat en energie in het landelijk gebied	
4.3. Trends en ontwikkelingen in het stedelijk gebied	86
Consequenties van klimaatverandering	
Voorzieningen in kleine en middelgrote centra	
Leefbaarheid	
Belevingseconomie	
Tuinieren en eten	
Veranderend personenvervoer	
5. Voornemens en hoofdzaken van ons beleid	90
5.1. Van wettelijk doel naar voornemens en hoofdzaken	90
Behoud en herstel van basale waarden	
Werken met vliegwiel	
Goede omgevingskwaliteit	
5.2. Over uitwerking van voornemens en hoofdzaken	95
Gebiedstypologieën op een kaart	
5.3. Beeld aan de horizon	100
6. Onze visie voor het landelijk gebied	103
6.1. Structuren en waarden van het landelijk gebied	103
Waardevolle ondergrond en landschappen	
Beekdallandschap	
Waterwinning	
Duits Lijntje	

Bossen	
Wilde dieren	
Markante plaatsen en gebieden	
Luchtkwaliteit	
6.2. Gebiedstypologie i. landelijk gebied, hoofdfunctie natuur	110
6.2.1. Voornemens en hoofdzaken voor deze gebiedstypologie	111
Waarden versterken of respecteren	
6.2.2. Uitwerking van beleid voor deze gebiedstypologie	113
Geen rood, tenzij	
Drinkwaterwinning	
Bomen planten	
Nachtelijk duister	
Insekten in het ecosysteem	
Natuurlijk partnerschap	
Wijboschbroek – Vlagheide	
Duits Lijntje	
Aa-dal bij Dorshout – Beugt	
Groen trapezium in Veghel	
6.2.3. Veranderacties uit deze gebiedstypologie	120
6.3. Gebiedstypologie ii. landelijk gebied, agrarisch	121
6.3.1. Voornemens en hoofdzaken voor deze gebiedstypologie	122
Ruimte voor bedrijvigheid	
6.3.2. Uitwerking van beleid voor deze gebiedstypologie	123
Duurzaamheid en gezondheid in het landelijk gebied	
Randvoorwaarden voor bedrijvigheid	
Kennisdeling	
Bodem	
Waterkwaliteit en droogte	
Rekening houden met gezondheid en welzijn	
Duurzame en veilige gewasbescherming	
Geurnormen veehouderij	
Afstanden tussen veehouderij en wonen	
Endotoxine in ruimtelijke ordening en milieubeheer	
Nieuwe normen	
Verwerking snoeihout	
Huisvesting arbeidsmigranten	
Verlichting	
Agrarisch ondernemerschap	
Agrarische systeemverandering	
Kringlooplandbouw	
Stadslandbouw	
Agrarische bedrijfsbeëindiging	
Boeren naar de toekomst	
6.3.3. Veranderacties uit deze gebiedstypologie	134
6.4. Gebiedstypologie iii. landelijk gebied, verweving van functies	136
6.4.1. Voornemens en hoofdzaken voor deze gebiedstypologie	137
6.4.2. Uitwerking van beleid voor deze gebiedstypologie	138
Transformatie van VABs	
Verbonden maar niet versmeltende subregio's	
Herkenbare dorpen	
Zon en wind	
Rijen bomen	

Landschapsbeheer	
Beheer openbaar gebied	
Wegen in het landelijk gebied	
Detailhandel buiten de kernen	
Horeca in het landelijk gebied	
Evenementen in het landelijk gebied	
Parkgebied Molenheide	
Parkgebied Kienehoef	
Landelijk wonen	
Veghels Buiten	
Hinder en voorzieningen	
Houtstook	
6.4.3. Veranderacties uit deze gebiedstypologie	150
7. Onze visie voor het stedelijk gebied	152
7.1. Structuren en waarden van het stedelijk gebied	152
Landschap en nederzetting	
Stedelijkheid	
Dorpspleinen en boerderijen	
Kerken en windmolens	
Cultureel erfgoed	
Oude Haven	
Heilig Hartplein – Noordkade	
Stedelijk groen	
Economische structuren en waarden	
Verkeer en vervoer	
7.2. Gebiedstypologie iv. centrumdorps gebied	161
7.2.1. Voornemens en hoofdzaken voor deze gebiedstypologie	162
7.2.2. Uitwerking van beleid voor deze gebiedstypologie	163
7.2.2.1. Leefbare dorpen	163
Kwaliteit van landschap, stedenbouw en architectuur	
Onderhoud	
Welstand	
Gezondheid	
Spelen	
Ommetjes	
Toegankelijkheid	
Gezondheid aandachtspunt in de buurt	
Inrichting en beheer openbaar gebied	
Ontmoeten	
7.2.2.2. Levendige dorpen	169
Vitale centra	
Aandachtspunten voor vitale centra	
Aanloopstraten	
Herbestemmen	
Gevel- en verplaatsingssubsidie	
Winkelplatform en stadsdistributie	
Recreatie en toerisme	
Mobiliteit	
Parkeerruimte	
Veilig herinrichten	
Verkeersles	
7.2.3. Veranderacties uit deze gebiedstypologie	176

7.3. Gebiedstypologie v. centrumstedelijk gebied	177
7.3.1. Voornemens en hoofdzaken voor deze gebiedstypologie	178
7.3.2. Uitwerking van beleid voor deze gebiedstypologie	179
Vastgoed- en gebiedstransformaties	
Kloostercomplex	
Cultuur- en foodcluster	
Noordkade en mobiliteit	
Wonen en transformatie	
Stedelijke woonmilieus	
Hoogbouw	
Slimme omgeving	
Beveiliging	
Ruimte voor jeugd en jongeren	
Evenementen	
Zwerfafval	
Vuurwerk	
Lachgas	
7.3.3. Veranderacties uit deze gebiedstypologie	187
7.4. Gebiedstypologie vi. verstedelijkt (woon)gebied	189
7.4.1. Voornemens en hoofdzaken voor deze gebiedstypologie	189
7.4.2. Uitwerking van beleid voor deze gebiedstypologie	190
Vogelvlucht over stedelijk gebied	
Klimaatadaptatie: hemelwater	
Klimaatadaptatie: hitte en droogte	
Ruimte en verdichting	
Watergebruik	
Anders bouwen en leven	
Rijker groen	
Groen / blauwe burgerinitiatieven: programma en omgevingsplan	
Boomhinder	
Parkeren voor de buurt	
Honden	
Wonen in Meierijstad	
Woningmarkt, volkshuisvesting en woningbouwprogramma	
Kleine kernen en woningsplitsing	
Inbreiden of uitbreiden	
Wonen, energie en warmte	
Geluid in de woonomgeving	
Leefbaarheid van de buurt	
7.4.3. Veranderacties uit deze gebiedstypologie	202
7.5. Gebiedstypologie vii. lichte bedrijvigheid	203
7.5.1. Voornemens en hoofdzaken voor deze gebiedstypologie	204
7.5.2. Uitwerking van beleid voor deze gebiedstypologie	205
Startende en kleine ondernemers	
Ondernemersplaatsen	
Facilitaire zaken	
Duurzaam, circulair en gezond	
Plaatselijke hinder en risico's	
Duin – Vlagheide: uitbreiding bedrijventerrein	
Perifere detailhandel: volumineus	
Grootschalige detailhandel	
Groothandel en landelijke detailhandelsvoorziening	

Buitenreclame	
Bedrijvigheid en wonen	
Bedrijfsactiviteiten in verschillende gebiedstypologieën	
7.5.3. Veranderacties uit deze gebiedstypologie	213
7.6. Gebiedstypologie viii. zware bedrijvigheid	214
7.6.1. Voornemens en hoofdzaken voor deze gebiedstypologie	214
7.6.2. Uitwerking van beleid voor deze gebiedstypologie	215
Circulaire economie	
Externe veiligheid, geluid en trillingen	
Veilige en gezonde lucht	
Milieuzones	
Elektriciteit en warmte	
Agrarische productie	
Inrichting en beheer van bedrijventerreinen	
Verkeer en vervoer	
Truckparking	
Pendel en bedrijfsvervoerplan	
Hubs	
Vervoer over water	
7.6.3. Veranderacties uit deze gebiedstypologie	225
8. Meierijstad in actie	228
8.1. Over sturing en dienstverlening	228
8.1.1. Onze klanten en het omgevingsbeleid	228
Informatieverzoek, omgevingstafel en aanvraag omgevingsvergunning	
Voorlichting en Digitaal stelsel Omgevingswet	
Overleg aan de omgevingstafel	
Inzicht in omgevingskwaliteit	
Van omgevingsvergunningen naar het omgevingsplan	
8.1.2. Onze sturing in het omgevingsbeleid	231
Mix van beleidsinstrumenten	
Bewuste invulling van de rol van regelgever	
Andere soorten regels	
Toezicht en handhaving	
Participatie voor de fysieke leefomgeving	
8.1.3. Omgevingsprincipes voor initiatieven	234
8.1.4. Veranderacties van sturing en dienstverlening	235
8.2. Over financiën	236
Investeringen en lasten van omgevingsbeleid	
Belastingen en rechten	
Kostenverhaal bij grondexploitatie	
Grondbeleid	
Financiële veranderacties	
8.3. Over het omgevingsplan	241
8.4. Over programma's	242
8.5. Over monitoring	245
Beleids effecten beoordelen	
8.6. Over de adviescommissie	248
<u>Bijlagen A</u>	
Gedetailleerde inhoudsopgave	1
Publiekssamenvatting van de hoofdnota	10
9. Toelichting en verantwoording	14

9.1. Leeswijzer bij de omgevingsvisie	14
Beschrijvend, richtingwijzend en uitvoeringsgericht	
9.2. Richtingwijzers Meierijstad	15
9.3. Analyse: lagen en gebiedstypologieën	16
Lagenbenadering	
Gebiedstypologieën	
Wat betekenen de gebiedstypologieën voor regels?	
Verbeeldingen van de gebiedstypologieën	
Projectteam en bredere organisatie	
9.4. Participatie en bestuurlijk overleg	26
BinnenLab Omgevingswet	
BuitenLab Omgevingswet	
OpenLab Omgevingswet	
Digitaal platform	
ThuisLab Omgevingswet	
Verwante participatie	
Richtingwijzer	
Uitgaande participatie	
Burgerinitiatief Kinderbos – Cathalijne – Rijsingen	
Inspraak	
Bestuurlijk overleg	
9.5. Over de milieueffectrapportage	33
9.5.1. Doel en benadering van de milieueffectrapportage	33
9.5.2. Notitie reikwijdte en detailniveau	34
Beoordelingskader	
Formeel advies	
9.5.3. Milieueffectrapport	36
9.5.3.1. Voorbereiding milieueffectrapport	36
9.5.3.2. Doorwerking milieueffectrapport	36
Doelbereik biodiversiteit	
Doelbereik cultuurhistorie en energietransitie	
Effect risico's ziektekiemen	
Effect sociale veiligheid	
Effect verkeersveiligheid	
Effect dorpsvoorzieningen	
Effect elektrisch rijden	
Effect verblijfstoerisme	
Verdere reacties op het milieueffectrapport	
9.6. Voorzienbaarheid in het omgevingsbeleid	39
Verspreide detailhandel en horeca	
Duurzame evenementen	
Luchtkwaliteit in het landelijk gebied	
Industrie buiten bedrijventerreinen	
9.7. Status van bouwstenen, deze visie en nader beleid	41
9.7.1. Bestaand beleid als bouwstenen	41
Bouwstenen duurzaamheid, milieu en energie	
Bouwstenen ruimte en bouwen	
Bouwstenen mobiliteit	
Bouwstenen wonen en welzijn	
Bouwstenen openbaar gebied	
Bouwstenen economie	
9.7.2. Omgevingsvisie als combinatie van plannen	44

9.7.3. Verder omgevingsbeleid	45
Op weg naar het omgevingsplan	
Aandachtsgebieden en omgevingswaarden	
Dienstverlening omgevingsrecht	
10. Totaaloverzicht genoemde verbeteracties	49
Bijlagen B	
11. Fotobijlage	1
11.1. Impressies van landelijk gebied, hoofdfunctie natuur	1
11.2. Impressies van landelijk gebied, agrarisch	7
11.3. Impressies van landelijk gebied, verweving van functies	11
11.4. Impressies van centrumdorps gebied	17
11.5. Impressies van centrumstedelijk gebied	22
11.6. Impressies van verstedelijkt (woon)gebied	25
Impressies van aanloopstraten	
11.7. Impressies van lichte bedrijvigheid	32
11.8. Impressies van zware bedrijvigheid	36
Colofon	39

Publiekssamenvatting van de hoofdnota

Omdat de rijksoverheid de Omgevingswet invoert, heeft de gemeente Meierijstad deze omgevingsvisie gemaakt. Een omgevingsvisie beschrijft de fysieke leefomgeving en hoe we omgaan met het grondgebied. De omgevingsvisie geeft aan welk omgevingsbeleid we voeren. De omgevingsvisie helpt om vervolgens regels vast te leggen in een omgevingsplan en om praktische maatregelen op te nemen in programma's.

Bij het maken van de omgevingsvisie hebben we rekening gehouden met ruimtelijk beleid van de drie oude gemeenten en met beleid in de regio. Waar we in ons omgevingsbeleid ook rekening mee houden zijn de bodem, het systeem van grondwater, rivieren en beken, en de cultuurhistorische landschappen. Cultuurhistorie en ruimtelijke kwaliteit waarderen we niet alleen in het landschap, maar ook in onze dorpen met hun karakteristieke gebouwen en plekken. Bijvoorbeeld een markt, kerk, raadhuis, molen, klooster of boerderij.

Het omgevingsbeleid van Meierijstad wordt opgehangen aan negentien voornemens en hoofdzaken:

- bodemkwaliteit;
- waterkwaliteit;
- waterkwantiteit;
- biodiversiteit;
- cultuurhistorische landschappen, gebouwen en plekken;
- duurzame ontwikkeling;
- circulaire economie;
- agrarisch systeem;
- ruimtelijke kwaliteit;
- toedeling van functies aan locaties;
- vernieuwing;
- energietransitie;
- gezondheid;
- luchtkwaliteit;
- woonbaarheid, woonkwaliteit en leefbaarheid;
- veiligheid;
- Leefmilieu;
- maatschappelijk behoeften;
- bereikbaarheid.

De invoering van de Omgevingswet vereist niet alleen een omgevingsvisie. De gemeente krijgt namelijk ook gelegenheid om haar **dienstverlening** aan klanten te verbeteren. De rijksoverheid zorgt voor een Digitaal stelsel Omgevingswet voor digitale publicatie van regels, om na te gaan of ergens een omgevingsvergunning voor nodig is en om die vergunning aan te vragen. Onze gemeente doet haar best om regels te vereenvoudigen die gelden voor activiteiten in de fysieke leefomgeving.

Bij activiteiten in het **landelijk gebied**, zoals bouwen of bedrijvigheid, vragen we dat die de waarden van bodem, water, landschap, natuur, milieu en gezondheid versterken of ten minste respecteren. In beekdalen en natuurgebieden hebben die waarden meer gewicht dan in gemengde en agrarische gebieden. Meierijstad wenst natuurontwikkeling in beekdalen en bij bossen en over het oude spoor van het Duits Lijntje. We vinden het gebruik van landbouwgif onwenselijk. We willen dat het 's nachts donker is in het landelijk gebied.

De agrarische sector maakt een grote verandering door. Er zijn veel boeren die hun bedrijf beëindigen. De gemeente biedt begeleiding aan stoppende boeren. We denken mee over passende functies voor vrijkomende agrarische bebouwing. Meierijstad ziet dat andere bedrijven zich blijven ontwikkelen. Daarvoor schetsen we grofweg twee richtingen.

- Meer boeren en tuinders kiezen voor een biologische methode, een hoge productkwaliteit en een goede relatie met lokale voedselconsumenten. De gemeente steunt deze richting met hulp voor wie overschakelt naar biologisch boeren, met promotie van gezond, duurzaam en lekker eten, en met streekmarketing. Bij deze boeren zijn er mogelijk nevenactiviteiten zoals kleinschalige recreatie of dagbesteding.
- Agrarische bedrijven kunnen ook nieuwe technieken toepassen om schoon en zuinig te produceren. Hoewel deze bedrijven grootschalig kunnen produceren voor de wereldmarkt, zullen ze meer van hun grondstoffen uit de regio halen.

Als onze voedselproducenten en landschapsbeheerders waarderen we boeren en tuinders.

Naast de zorg voor bodem, water en landschap, vraagt Meierijstad dat agrarische bedrijven zorgen voor minder geur, fijnstof en stoffjes met risico's voor de gezondheid. Omwille van de luchtkwaliteit willen we dat eventuele houtstook goed gebeurt. Slechte houtstook is ongezonder.

In gemengd landelijk gebied is een evenwicht nodig tussen de verschillende kwaliteiten en functies. Zulk gebied behoudt een groen karakter, er is landbouw mogelijk, er vindt recreatie plaats en er wonen mensen.

Voor grote windturbines ligt Meierijstad niet erg gunstig. Toch zijn er kansen langs de A50, Zuid-Willemsvaart en N279, op bedrijventerreinen en enkele jonge ontginningen. Zonne-energie komt van daken, in landelijk en stedelijk gebied, voor eigen gebruik door het huishouden of als onderdeel van een zonnepark. Voor een zonnepark op de grond gelden strikte randvoorwaarden. Zonnevelden moeten landschappelijk verantwoord zijn en meerwaarde bieden.

De mate van monumentenbescherming en welstand beweegt mee met hoe waardevol gebouwen en plekken zijn in cultuurhistorisch opzicht, en met hoe zichtbaar ze zijn. Dat betekent dat op alledaagse plekken en voor een achterzijde minder beperkingen gelden. Prominente gebouwen zoals een oude fabriek of een klooster kunnen een nieuwe functie krijgen. De gemeente ondersteunt die functieverandering.

We willen dat de fysieke leefomgeving gezondheid helpt, met name door mensen te stimuleren om meer te bewegen. Wandelen en fietsen zijn dus belangrijk. We willen dat voorzieningen en openbaar gebied toegankelijk zijn voor ouderen, mindervaliden en gehandicapten. Het autoverkeer wordt meer elektrisch. Daarvoor zullen gemeente, bedrijven en inwoners meer laadpalen plaatsen. Met goed ingerichte 30 km/u-zones en verkeerslessen bevordert Meierijstad de veiligheid. Maar voor veilig verkeer is vooral anders gedrag nodig van verkeersdeelnemers.

Winkels en horeca worden geconcentreerd in de centra van Veghel, Schijndel en Sint-Oedenrode. Erp heeft een centrum waar die voorzieningen kunnen blijven, maar daar zien we geen gelegenheid voor verdere ontwikkeling van winkels en horeca. In sommige wijken is er nog een buurtwinkelcentrum of een enkele snackbar. Een winkel of café blijft mogelijk in de dorpsharten van Boerdonk, Boskant, Eerde, Keldonk, Mariaheide, Nijnsel, Olland, Wijbosch en Zijtaart.

Evenementen hebben sociale en economische betekenis, maar er gelden randvoorwaarden om hinder en schade tegen te gaan. Voor grootschalige evenementen is er gelegenheid op enkele terreinen buiten het stedelijk gebied, op de Noordkade en in Veghel-Centrum. In de andere centra kunnen evenementen plaatsvinden die een lokale betekenis hebben. Van evenementen vragen we net als van bedrijven dat ze duurzaam gemaakt worden. Om redenen van gezondheid en milieu worden het gebruik van particulier vuurwerk en lachgas beëindigd. Bij een evenement kan voor professioneel gebruik van vuurwerk een uitzondering gemaakt worden.

Een centrum of dorpshart is de gezamenlijke leefruimte van bewoners van die kern en van belang voor bezoekers. Openbaar gebied verdient het om schoon, heel en veilig te zijn. Bijvoorbeeld zwerfvuil en hondenpoep zijn onwenselijk. De gemeente is bereid om meer te doen aan beheer van centra dan aan dat van overig stedelijk gebied. We hopen dat ondernemers blijven helpen om de stoep voor hun winkel, café of restaurant schoon te houden. Ons beheer van openbaar gebied zal in het grootste deel van het landelijk gebied minder zijn dan in het stedelijk gebied.

Openbaar gebied, particulier terrein en gebouwen moeten beter rekening houden met klimaatverandering. Er zijn heviger regenbuien, hitte en droogte. Ook willen we dieren en planten meer kansen bieden, ook in stedelijk gebied of op bedrijventerreinen.

Het is goed **wonen** en leven in Meierijstad. Er zijn aantrekkelijke centra, wijken en dorpen en verschillende soorten woonomgeving. Voorzieningen en werkgelegenheid zijn er in onze kernen, of nabij zoals in Uden, 's-Hertogenbosch of Eindhoven. Onze samenleving is actief, zowel in allerlei verenigingen als in ondernemerschap.

Huizen en woonbuurten gaan anders functioneren in termen van water, warmte en elektriciteit. Regen kan worden opgevangen en gebruikt worden om bijvoorbeeld het toilet door te spoelen en voor planten in de tuin. Gebouwen zijn beter te isoleren en er kan zonne-energie benut worden. De gemeente, woningcorporaties en bedrijven werken aan alternatieven voor aardgas. We vragen van huishoudens dat ze meedoen aan deze veranderingen. Daar geven overheden ook hulp bij.

Om te beantwoorden aan de woningbehoefte kan in de bestaande kernen nog gebouwd worden. Daarnaast worden ontwikkelingsgebieden voltooid zoals Veghels Buiten en Scheifelaar II in Veghel, De Bolst in Erp en Zijtaart-Zuid. Bunderse Hoek in Veghel kan ontwikkeld worden voor grondgebonden, compacte woningen. Vervolgens biedt Schijndel gelegenheid tot ontwikkeling. Dat betreft het gebied Hooghekke en twee locaties (waaronder Plein 21) aan de westzijde. In Sint-Oedenrode is een ontwikkeling mogelijk tussen de Zwembadweg en Koningsvaren, in aansluiting op de wijk Kinderbos.

Meierijstad stimuleert **bedrijven** en helpt ze om mee te veranderen met de wereld, niet alleen economisch, technisch en sociaal maar ook voor wat nodig is voor de fysieke leefomgeving. De verbinding met technologie en ontwikkeling van recreatie, toerisme en persoonlijke dienstverlening zijn enkele aandachtspunten. In ons omgevingsbeleid letten we op ruimte voor startende en kleine ondernemers.

We zien een toekomst en ruimte voor maakindustrie en logistiek in onze gemeente. Dat brengt zwaardere milieubelastende activiteiten met zich mee. Daarvoor hebben Veghelse en Schijndelse bedrijventerreinen ook een regionale functie. Naast randvoorwaarden over milieu, veiligheid en hinder is het voor zware bedrijvigheid van belang om de kansen te benutten van anders omgaan met afval, grondstoffen, energie en warmte. Onze bedrijventerrein kunnen knooppunten worden voor energie en grondstoffen.

We willen dat de bestaande bedrijfskavels beter benut worden om meer bedrijvigheid een plek te geven. Op de overgang van Duin in Schijndel naar de Vlagheide wordt het bedrijventerrein in een zone uitgebreid. Dat gebeurt wel met respect voor aanwezige waarden van natuur en cultuurhistorie.

Voor het verkeer naar onze bedrijven zijn veranderingen nodig. Op bedrijventerreinen moet ruimte zijn voor fietsers en voetgangers. Als werknemers niet thuiswerken kan hun woon-werkverkeer vaker met de fiets of de bus. Er wordt geïnvesteerd in betere voorzieningen voor duurzame mobiliteit.

De kansen voor vervoer over de Zuid-Willemsvaart zijn beter te benutten. Daarnaast werkt Meierijstad aan een verbindingsweg N279 – bedrijventerreinen Veghel-Zuidwest als extra infrastructuur.

9. Toelichting en verantwoording

De hoofdnota van de omgevingsvisie vullen we aan met de tekstdelen 9, 10 en 11. Eerst wordt hier de omgevingsvisie toegelicht en verantwoord. Vervolgens biedt tekstdeel 10 het overzicht van de veranderacties uit de hoofdnota. In deel 11 geven foto's een aanvullend beeld van onze fysieke leefomgeving.

9.1. Leeswijzer bij de omgevingsvisie

Wie de omgevingsvisie niet wil of kan lezen, kunnen we verwijzen naar de samenvatting van de hoofdnota. De lezer wier of wiens belangstelling dan gewekt is, kan na de samenvatting via de inhoudsopgave (of een hyperlink) doorbladeren (doorklikken) naar een specifiek tekstdeel. Bijvoorbeeld tekstdeel 6 met beleid voor het landelijk gebied.

Tekstdeel 1 van onze omgevingsvisie biedt een inleiding. Daarbij is verondersteld dat een lezer er baat bij kan hebben te weten wat een omgevingsvisie is en hoe Meierijstad het instrument de omgevingsvisie wil gebruiken. In de tekstdelen 9.2 tot en met 9.5 is opgenomen hoe de gemeente haar omgevingsvisie maakte. Tekstdeel 9.4 biedt de voorgeschreven verantwoording van het participatieproces.¹ Tekstdeel 9.5 is de voorgeschreven verantwoording ten opzichte van de milieueffectrapportage.²

Beschrijvend, richtingwijzend en uitvoeringsgericht

Hoewel de nationale wetgever inhoud en vorm van de omgevingsvisie niet verder voorschrijft, is wel aangegeven dat dit beleidsdocument beschrijvende componenten bevat (descriptief) én richtingwijzende componenten (normatief). Dat is aangehaald in tekstdeel 1.2. De beschrijvende componenten van onze omgevingsvisie zijn het tekstdeel 2 vanuit voorgaand beleid, het tekstdeel 3 over basale lagen, en de tekstdelen 6.1 en 7.1 over structuren en waarden van eerst landelijk en dan stedelijk gebied. De richtingwijzende componenten zijn de tekstdelen 5, 6 en 7. Wie zich vooral de vraag stelt 'Wat wil Meierijstad met haar fysieke leefomgeving?', kan zich dus concentreren op de tekstdelen 5, 6 en 7.

Wie zich de vraag stelt 'Wat gaat Meierijstad doen voor haar fysieke leefomgeving?' kan zich richten op de tekstdelen 6, 7 en 8. Het tekstdeel 8 is te beschouwen als de zogenoemde uitvoeringsparagraaf die het oude stelsel verlangde in een structuurvisie.³ Weliswaar spreekt de Omgevingswet niet van een uitvoeringsparagraaf, maar het nieuwe stelsel benadrukt wel dat beleid cyclisch is: van analyse naar doelstelling naar inzet van instrumenten naar evaluatie. Daarom is in tekstdeel 8 opgenomen welke inzet van instrumenten past bij de doelstelling die is uitgewerkt met de gebiedstypologieën van tekstdelen 6 en 7. Daarbij wordt de relatie verduidelijkt tussen enerzijds de omgevingsvisie en anderzijds de instrumenten omgevingsplan en programma.

Zeker voor het landelijk gebied geldt dat de gemeente niet de enige overheid is met wensen, maatregelen en regels. Ook het beleid van de provincie en de waterschappen is van direct belang.

---

¹ Artikel 2.1.1 besluit ruimtelijke ordening.

² Artikel 7.14 Wet milieubeheer.

³ Artikel 2.1 lid 3 Wet ruimtelijke ordening.

Afbeelding F57. Verkeersbord parallel aan de A50

9.2. Richtingwijzers Meerijstad

Onze gemeente richtte zich vanaf haar ontstaan per 1 januari 2017 op de invoering van de Omgevingswet. De invoering van de Omgevingswet is in Meerijstad opgedragen aan de programmatische Veranderopgave Omgevingswet. De raad heeft op voorstel van het college van burgemeester en wethouders een koersdocument vastgesteld met daarin richtingwijzers.⁴ Daarbij waren richtingwijzers voor het toekomstige omgevingsbeleid en richtingwijzers voor het proces van beleidsontwikkeling voor dat omgevingsbeleid (zie schema 9.1).

Voor de beleidsontwikkeling golden de processuele richtingwijzers 'We zetten de kennis en ervaringen van ketenpartners in' (nr. 3.) en 'We voeren de Omgevingswet in met burgerparticipatie op maat' (nr. 6), alsook de inhoudelijke richtingwijzers 'We gebruiken vastgestelde geharmoniseerde beleidsstukken als bouwsteen' (nr. 9), 'We gebruiken de nationale en provinciale omgevingsvisie én regionale omgevingskoers ter inspiratie' (nr. 10), 'We grijpen de kans om naast thema's als veiligheid, innovatie en leefbaarheid ook gezondheid en duurzaamheid een plek te geven' (nr. 11) en 'We gaan denken in kwaliteitswaarden als basis voor ontwikkelingen' (nr. 12).

Over het latere omgevingsbeleid werd in het koersdocument al het volgende opgenomen: 'We gaan uit van vertrouwen en handhaven als het nodig is' (nr. 1), 'We passen als invoeringsstrategie vooral "vernieuwend" en "onderscheidend" toe' (nr. 2), 'We zetten de kennis en ervaringen van de samenleving in' (nr. 3), 'We faciliteren de samenleving als het proces vastloopt' (nr. 5), 'We gaan verder met omgevingsdialogen' (nr. 7) en 'We blijven gericht op leren' (nr. 8).

⁴ Welke koers kiest Meerijstad? (2019) Veghel: gemeente Meerijstad.

Schema 9.1. Richtingwijzers uit het koersdocument

Sporen van de invoering	Richtingwijzers voor de programmalijn
Anders werken	1. We gaan uit van vertrouwen en handhaven als het nodig is
	2. We passen als invoeringsstrategie vooral 'vernieuwend' en 'onderscheidend' toe
	3. We zetten de kennis en ervaringen van de samenleving in
	4. We zetten de kennis en ervaringen van ketenpartners in
	5. We faciliteren de samenleving als het proces vastloopt
	6. We voeren de Omgevingswet in met burgerparticipatie op maat
	7. We gaan verder met omgevingsdialogen
	8. We blijven gericht op leren
Kerninstrumenten	9. We gebruiken vastgestelde, geharmoniseerde beleidsstukken als bouwsteen
	10. We gebruiken de nationale en provinciale omgevingsvisie én regionale omgevingskoers ter inspiratie
	11. We grijpen de kans om naast thema's als veiligheid, innovatie en leefbaarheid ook gezondheid en duurzaamheid een plek te geven
	12. We gaan denken in kwaliteitswaarden als basis voor ontwikkelingen
Informatievoorziening	-

9.3. Analyse: lagen en gebiedstypologieën

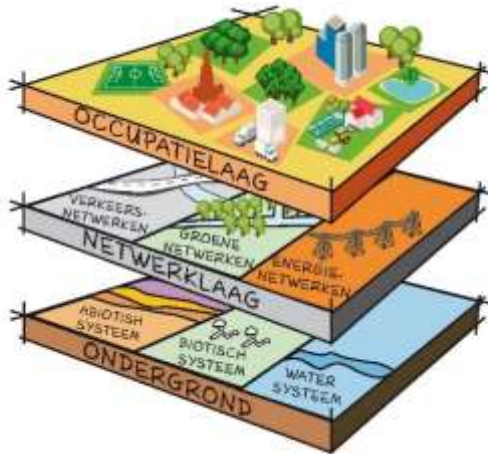
Na het koersdocument (zie tekstdeel 9.2) zond het college van burgemeester en wethouders op 7 mei 2019 een projectplan naar de raad. Dat *Projectplan omgevingsvisie-omgevingsplan* ontving de raad ter kennisneming.⁵ De aanpak van de beleidsontwikkeling is erin beschreven. In het project omgevingsvisie-omgevingsplan is eerst het beleid van Meierijstad geïnterpreteerd en geordend (2018-2019). Dat gaf een reeks van enerzijds beleidsonderwerpen en anderzijds beleidsnota's, verordeningen en verwante documenten. Deze inventarisatie was de fase waarin medewerkers in de breedte van de organisatie voor het eerst werden benaderd. Vervolgens vond een oriëntatie plaats op lagen en waarden (2019). De analyse ging verder in een uitwerking per gebiedstypologie, gespiegeld door de milieueffectrapportage voor de omgevingsvisie (2019-2020).

Lagenbenadering

Bij de beleidsvorming is een lagenbenadering gevolgd. Die benadering is zowel een theoretisch perspectief, een denkwijze, een ontwerpkeuze voor de volgorde van onderwerpen, als een afwegingskader. Ons gebruik van de lagenbenadering was nadrukkelijk spatio-temporeel, zoals de geschiedschrijving van tekstdeel 3.1 duidelijk maakt. De geschiedenis is immers uitgedrukt in onze landschappen en speelt mee in de hedendaagse beleving van de ruimte.

⁵ *Projectplan omgevingsvisie-omgevingsplan* (2019) Veghel: gemeente Meierijstad.

Figuur 3.1. Meierijstadse lagenbenadering

Als theoretisch perspectief onderscheidt de planologische lagenbenadering de ondergrond, de netwerken en de occupatie (zie figuur 3.1).

- De ondergrond kent een lange ontstaansgeschiedenis en is kwetsbaar (denk aan vervuiling van bodem of grondwater). Bij deze laag gaat het om reliëf, grondsoorten, bodemleven en een groot deel van het watersysteem.
- De netwerklaag bevat historisch overgeleverde structuren en verschillende infrastructuren die door mensen zijn aangelegd. Deze laag heeft een dynamiek waarin een verandering jaren kost en waarin gebruik tientallen of honderden jaren duurt.
- De occupatielaag met tal van zichtbare functies toont de hoogste dynamiek, variërend van een gebouw dat enkele tientallen jaren blijft staan tot een evenement dat enkele uren duurt.

Als ontwerpkeuze betekent de lagenbenadering dat in de omgevingsvisie waarden van ondergrond, watersysteem, landschap en erfgoed zijn beschreven, voordat vervoersnetwerken en nadien bebouwing en menselijk gedrag aan bod kwamen. Dat is concreet te herkennen in de volgorde van tekstdelen en de nummering van gebiedstypologieën.

De meerwaarde van de lagenbenadering is om bij keuzes over dagelijks gebruik van de ruimte in de occupatielaag na te denken over de betekenis van de lagen daaronder. In de woorden van

Hans Mommaas:⁶ 'Om te voorkomen dat we over tien, twintig jaar om ons heen kijken en beseffen dat we dit zo niet hebben gewild.' Een aanpassing van infrastructuur bijvoorbeeld, kost veel tijd en vergt een grote investering. En effecten op de ondergrond kunnen onomkeerbaar zijn. Bovendien hebben we voor klimaatmaatregelen en energietransitie de ondergrond hard nodig.

Behalve de lagenbenadering vormden ook onze landschappen en de opgaven van water, energie en klimaat een startpunt voor de omgevingsvisie. In het project Vitaal buitengebied zijn onze landschappen al in beeld gebracht.⁷

Afbeelding F58. Grote grazers in de Aa-broeken te Veghel

Gebiedstypologieën

Bij het ontwikkelen van het omgevingsbeleid gebruikten we gebiedstypologieën (zie ook figuur 9.2). Dat zijn perspectieven op de fysieke leefomgeving waarmee we waarden, opgaven en doelen scherper in beeld brachten. Zo'n typologie is een beschrijving van een soort gebied, zoomt in op een aantal beleidsonderwerpen, schetst een regime, en kan geassocieerd worden met concrete delen van ons grondgebied. Maar de gebiedstypologie blijft een abstractie en een hulpmiddel. Een gebiedstypologie biedt wel een denkrichting voor ontwerp, inrichting en beheer, voor functies en regels, maar kan niet één op één toegepast worden op locaties. Daar waar wel concrete gebieden of locaties genoemd worden, ontbreekt een detaillering die nodig is voor regelgeving of beleidsuitvoering. Het is dus zeker geen bestemming als in een bestemmingsplan. De Meierijstadse gebiedstypologieën zijn geïnspireerd op de staalkaarten voor omgevingsplannen

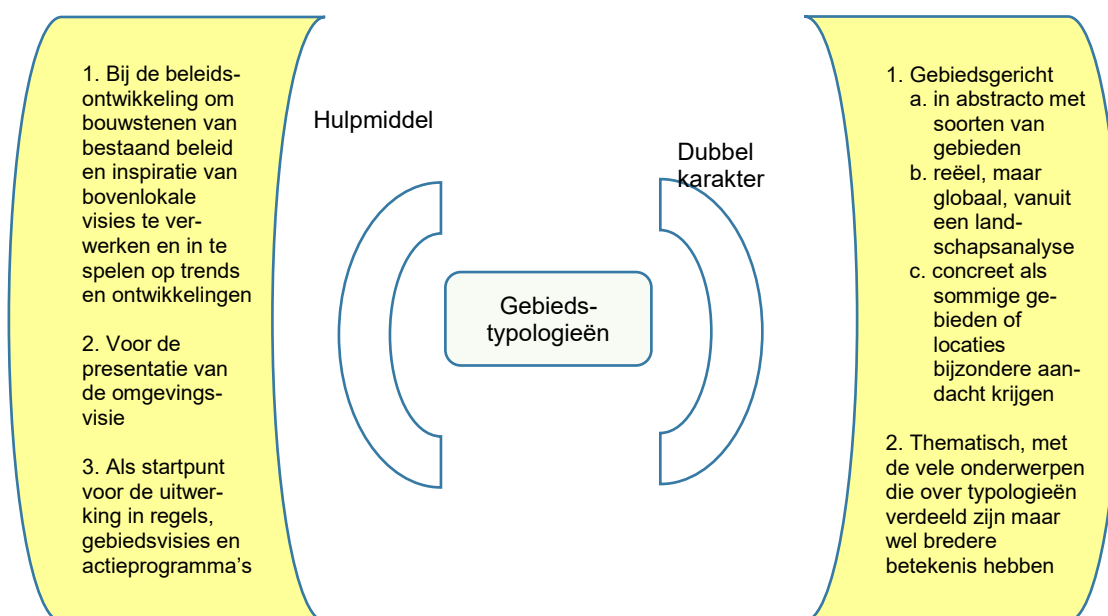
---

⁶ Dam, F. van, L. Pols & H. Elzenga (2019) *Zorg voor landschap, Naar een landschapsinclusief omgevingsbeleid*, Den Haag: Planbureau voor de Leefomgeving, pagina 5.

⁷ Royal HaskoningDHV (juli 2019) *Landschapsanalyse Meierijstad*, Veghel: gemeente Meierijstad.

zoals gepresenteerd door het nationale invoeringsprogramma Aan de slag met de Omgevingswet en door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

Figuur 9.2. Gebruik van de gebiedstypologieën

Op het fundament van bodem, watersysteem en landschappen zijn gebiedstypologieën gebruikt om waarden in beeld te brengen en grote opgaven te vertalen naar gebieden en locaties. Van diverse beleidsonderwerpen of thema's kan gezegd worden dat ze wat uitvoeriger zijn geanalyseerd, afgewogen en geoperationaliseerd in een bepaalde gebiedstypologie, terwijl dat doorwerkt ook in andere gebiedstypologieën. Denk aan cultureel erfgoed dat is belicht in gebiedstypologie iv. CDG of wonen dat is belicht in gebiedstypologie vi. VG.

De gebiedstypologieën zijn opgebouwd met drie interne discussiememo's die in augustus 2019 verschenen en die in oktober 2019 werden besproken in het BinnenLab Omgevingswet. Vervolgens zijn de gebiedstypologieën opgenomen in het concept van de ontwerp-omgevingsvisie. Een indicatie van de inhoud is kort weergegeven in onderstaand schema 9.3.

Schema 9.3. Acht gebiedstypologieën

Gebiedstypologie		Omschrijving
i.	Landelijk gebied, hoofdfunctie natuur LGHN	Deze gebiedstypologie behandelt landschappen en natuur. Hierbij gaat het ook om bodem, water en recreatie. De focus ligt buiten de bebouwde kom.
ii.	Landelijk gebied, agrarisch LGA	Deze gebiedstypologie behandelt agrarische kerngebieden en agrarische activiteiten. Hierbij gaat het ook om bodem, water, landschap, natuur, milieu, gezondheid en ondernemerschap.

iii.	Landelijk gebied, verweving van functies LGVF	Deze gebiedstypologie behandelt gebieden buiten de bebouwde kom met een mix van agrarische activiteiten, water, natuur, wonen, recreatie en toerisme. Ook kernranden zijn tot deze gebiedstypologie gerekend wanneer die van de rest van de kom zijn te onderscheiden op basis van verkaveling, woningtype en situering ten opzichte van water, natuur en agrarische activiteiten.
iv.	Centrumdorps gebied CDG	Deze gebiedstypologie is relevant voor de centra van Schijndel, Sint-Oedenrode en Erp en het hart van de kleine kernen. De focus ligt op wonen, cultureel erfgoed, detailhandel, horeca, toerisme, recreatie, openbare ruimte en mobiliteit.
v.	Centrumstedelijk gebied CSG	Deze gebiedstypologie is relevant voor het centrum en Heilig Hartplein – Noordkade in Veghel. De focus ligt op detailhandel, horeca, transformatie, cultuur, evenementen, openbare ruimte en mobiliteit.
vi.	Verstedelijkt (woon)gebied VG	Deze gebiedstypologie behandelt de stedelijke woonwijken en grote delen van de kleine kernen. De focus ligt op wonen, energietransitie, klimaatadaptatie, openbare ruimte, mobiliteit, veiligheid en gezondheid. De buitensportaccommodaties zijn tot deze gebiedstypologie gerekend.
vii.	Lichte bedrijvigheid LB	Deze gebiedstypologie behandelt verspreid gevestigde bedrijven, kleine bedrijventerreinen, dienstverlening, starters en instellingen die worden als een inrichting. Hierbij gaat het niet alleen om milieu en hinder, maar ook om detailhandel en wonen.
viii.	Zware bedrijvigheid ZB	Deze gebiedstypologie behandelt grote bedrijventerreinen en bedrijven waarvoor een hogere milieucategorie gold. Hierbij gaat het vooral om milieu, veiligheid, vervoer en energietransitie.

Wat betekenen de gebiedstypologieën voor regels?

In het omgevingsplan komen regels voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, en voor activiteiten. Die regels hebben hun achtergrond in de bestemmingen en de bouw- en gebruiksregels van bestemmingsplannen, het huidige legale gebruik, bepalingen uit verordeningen, de welstandsnota, beeldkwaliteitsplannen en aanwijzingen van cultureel erfgoed, en ze hebben hun achtergrond in rijksregels voor de bouw en voor inrichtingen. Die achtergrond voor het omgevingsplan wordt behandeld en verrijkt met behulp van de gebiedstypologieën van de omgevingsvisie. Maar de regels van het omgevingsplan worden zélf gekoppeld aan concrete gebieden en locaties van ons grondgebied. Een gebiedstypologie is niet bindend.

Als tussenproduct op weg naar het omgevingsplan is in 2020 de Verordening fysieke leefomgeving Meierijstad opgesteld (overgangsverordening fysieke leefomgeving), met daarin een hoofdstuk geurhinder en veehouderij. Voor de werking van verschillende geurnormen is daarin verwezen naar een kaart waarop het gemeentelijke grondgebied is opgedeeld in de

gebiedstypologieën. Het is niet aannemelijk dat in het latere omgevingsplan zo direct naar de gebiedstypologieën verwezen kan worden. Daarvoor is een gebiedstypologie te meerduidig.

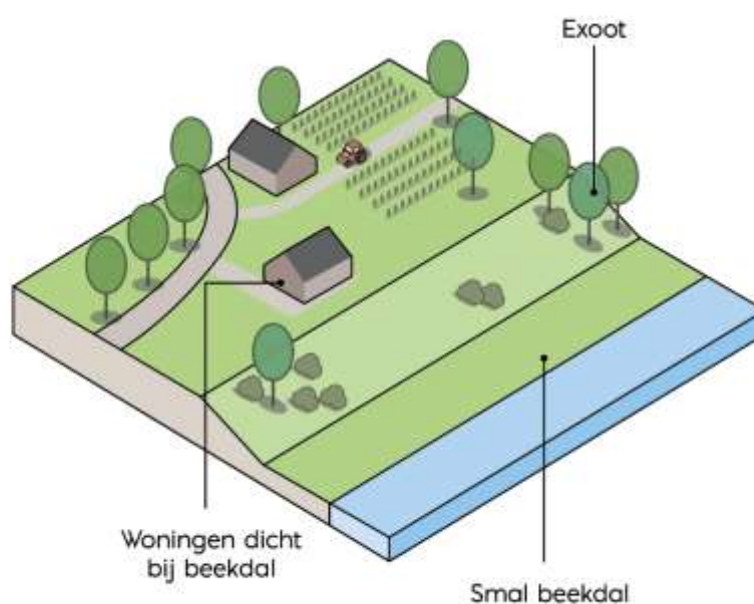
Verbeeldingen van de gebiedstypologieën

Bij de uitwerkingen van het omgevingsbeleid is van elke gebiedstypologie een verbeelding gevoegd: een tekening die een impressie geeft van de betreffende mix aan gebiedsgericht en thematisch beleid (zie de tekstdelen 6.2, 6.3, 6.4, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 7.6). Dat zijn verbeeldingen met een blik op onze planhorizon van 2030. We bieden evenwel een set van was / wordt-situaties aan. Dus steeds een paar verbeeldingen van hoe het nu is en hoe het zal worden. De verbeeldingen van de was-situaties zijn hierna ingevoegd in dit tekstdeel.

De nulsituatie die zo verbeeld is, ligt aan de basis van de probleemanalyse voor de bestaande, sectorale beleidsnota's en voor deze omgevingsvisie zelf. Deze verbeeldingen kunnen ook bekeken worden in combinatie met hoe de nulsituatie is beschreven in de milieueffectrapportage.⁸

Figuur 9.4. Verbeelding nulsituatie landelijk gebied, hoofdfunctie natuur

Landelijk gebied
hoofdfunctie natuur

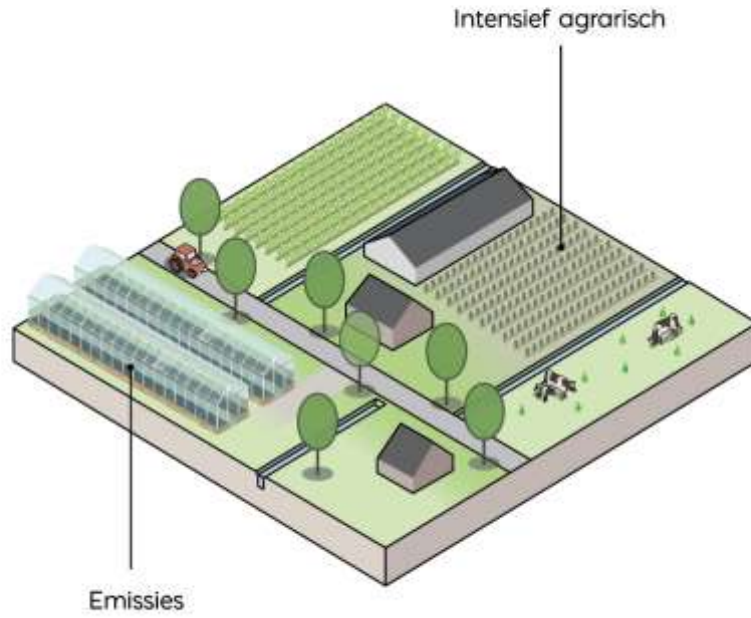

⁸ Kool, J. (20 januari 2020) *Plan-MER voor de Omgevingsvisie, Foto van de Leefomgeving*, Eindhoven: Royal HaskoningDHV.

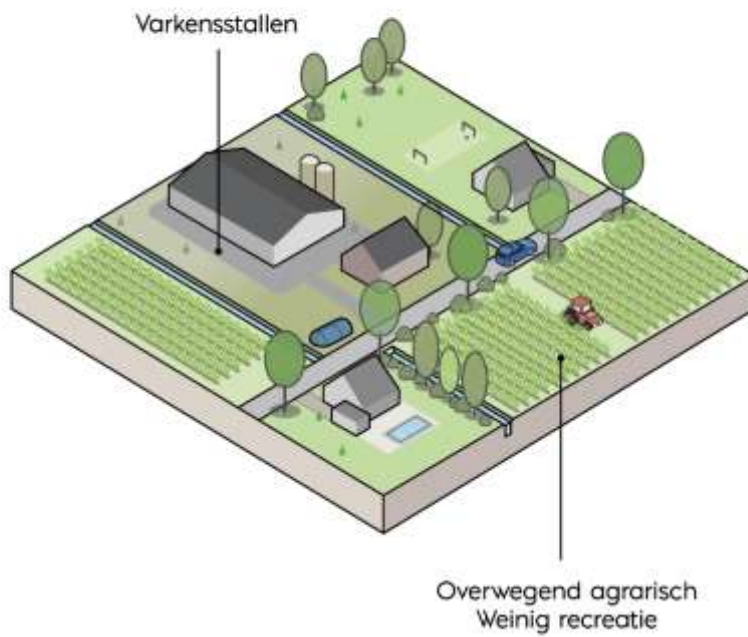
Figuur 9.5. Verbeelding nulsituatie landelijk gebied, agrarisch

**Landelijk gebied
agrarisch**

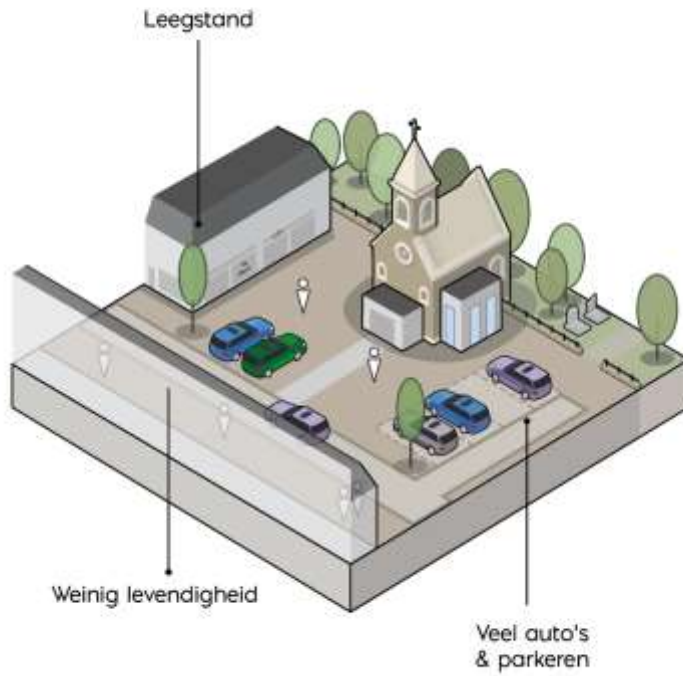
Figuur 9.6. Verbeelding nulsituatie landelijk gebied, verweving van functies

**Landelijk gebied
verweving van functies**

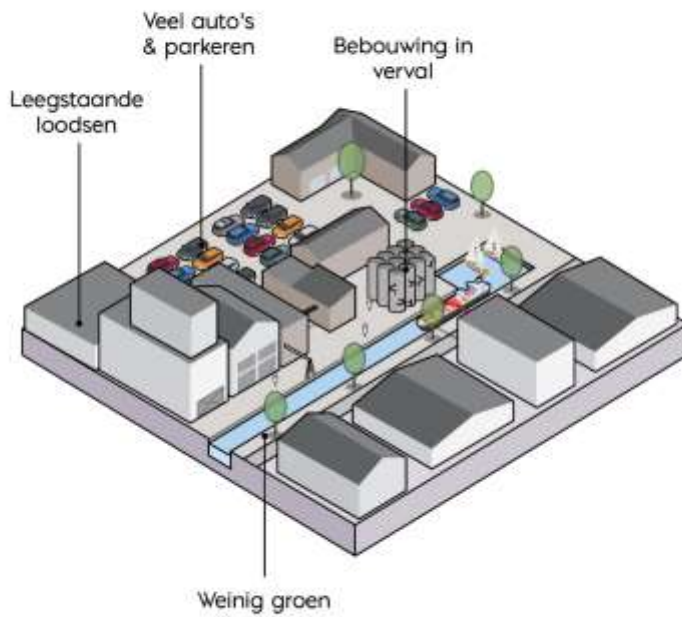
Figuur 9.7. Verbeelding nulsituatie centrumdorps gebied

Centrumdorps gebied

Figuur 9.8. Verbeelding nulsituatie centrumstedelijk gebied

Centrumstedelijk gebied

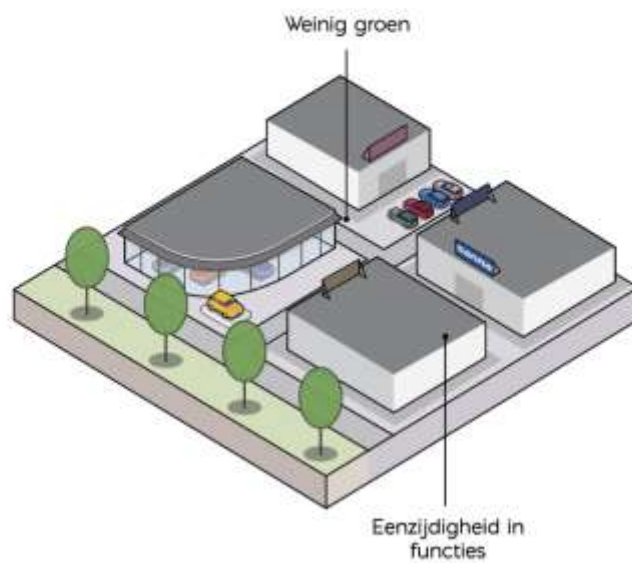
Figuur 9.9. Verbeelding nulsituatie verstedelijkt (woon)gebied

Verstedelijkt (woon)gebied

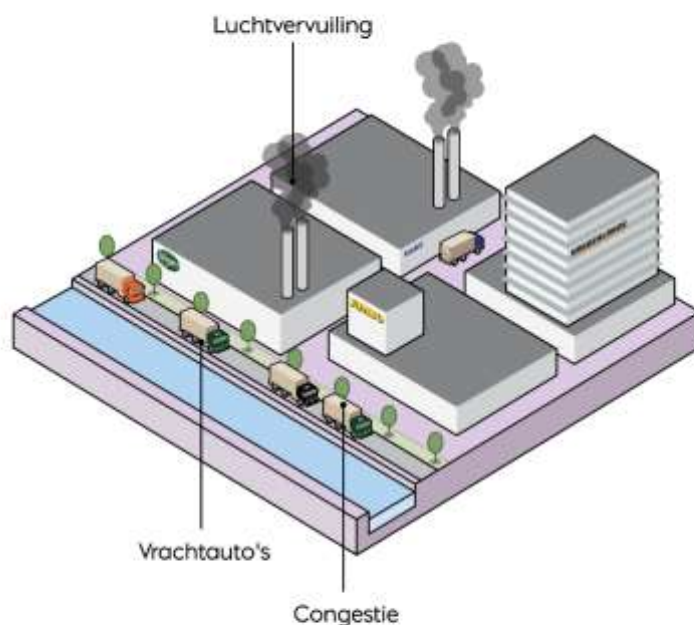
Figuur 9.10. Verbeelding nulsituatie lichte bedrijvigheid

Lichte bedrijvigheid

Figuur 9.11. Verbeelding nulsituatie zware bedrijvigheid

Zware bedrijvigheid

Projectteam en bredere organisatie

Binnen de programmatische Veranderopgave Omgevingswet is het project omgevingsvisie-omgevingsplan ingericht. Onder een projectteam hebben drie kernteams elk een deelproject aangestuurd: beleidsvisies en -nota's, bestemmingsplannen en verordeningen, bruidsschat. Bij de uitvoering van elk deelproject werden interne en externe actoren betrokken die geen nadere rol hadden in de organisatie van het project. Daarvan kunnen we twee interne voorbeelden noemen.

- De begrenzing van gebiedstypologieën aan bod tijdens vier tekenbijeenkomsten gedurende september-oktober 2019.
- In het deelproject beleidsvisies en -nota's zijn mogelijke vormen van de omgevingsvisie besproken op 13 november 2019, 31 augustus 2020 en 10 september 2020. Daarbij ging het om doelgroepen, tekstredactie, illustraties, kaarten en foto's, digitalisering en toegankelijkheid.

Ook in het ambtelijke werk van het projectteam en de kernteams zelf zijn niet alleen organisatorische aspecten behandeld, maar werd ook de voortgang van inhoud en vorm van het omgevingsbeleid besproken. De participatiebijeenkomsten van het BinnenLab Omgevingswet vormden belangrijke momenten om de invulling van het omgevingsbeleid breed intern en met ketenpartners te bespreken (zie tekstdeel 9.3).

De ontwikkeling van het omgevingsbeleid was niet alleen geënt op het lopende of sectorale beleid, maar voedde dat ook meteen. Zo was het project omgevingsvisie-omgevingsplan betrokken bij de voorbereiding van de duurzame mobiliteitsvisie, de sociaal-economische visie en de opvolger van het verbreed gemeentelijk rioleringsplan. En omwille van planologische en stedenbouwkundige samenhang zijn in november-december 2019 intern 'snelkookpanssessies'

gehouden met beleidsmedewerkers van verschillende beleidsonderwerpen.⁹ Die reeks was direct behulpzaam bij het integraal voorbereiden van planologische besluiten en de beleidsvorming buiten het ruimtelijke domein, maar inspireerde ook bij het opstellen van de omgevingsvisie.

Box 9.12. *Beleidsfasering en beleidsontwikkeling*

Beleidsinventarisatie, lagenbenadering en gebiedstypologieën in de beleidsfasering
Agendering → Probleemdefinitie → rol van gemeente bepalen → Beleidsdoel bepalen → Beleidsontwerp → mix van beleidsinstrumenten → Politieke besluitvorming → Uitvoering → monitoring → evaluatie

9.4. Participatie en bestuurlijk overleg

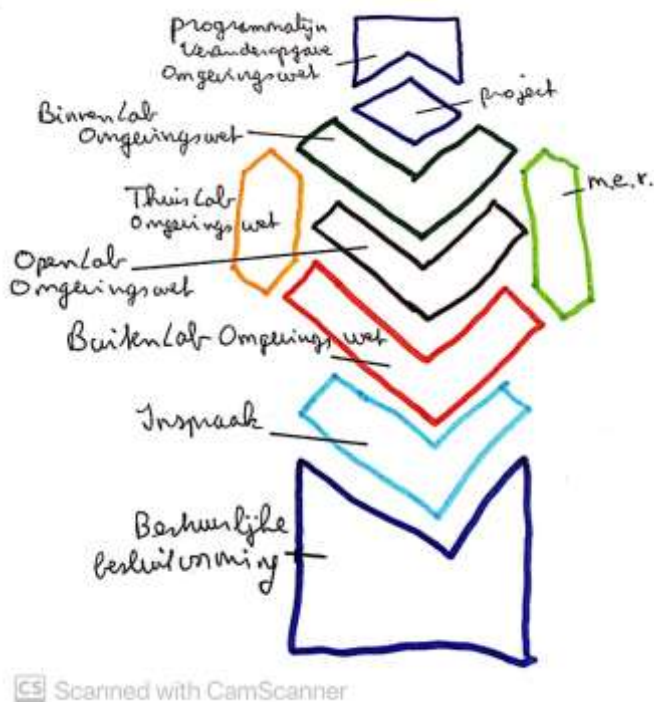
Het gemeentebestuur van Meierijstad hecht groot belang aan participatie, zowel burgerparticipatie bij beleid als maatschappelijke initiatieven waar de gemeente bij betrokken kan raken. Die laatste variant heeft een plek in het omgevingsbeleid en kwam aan bod in tekstdeel 8.1. De eerste variant, participatie bij beleid, behandelen we in dit tekstdeel 9.4.

Bij de beleidsontwikkeling voor het omgevingsbeleid participeerden verschillende belanghebbenden en belangstellenden.

- We kunnen een eerste laag onderscheiden waar medewerkers van publieke ketenpartners welkom waren bij interne besprekingen van de beleidsontwikkeling. Bij het BinnenLab Omgevingswet verwelkomde ons project medewerkers van waterschap Aa en Maas, waterschap De Dommel, Omgevingsdienst Brabant-Noord, Veiligheidsregio Brabant-Noord, GGD Hart voor Brabant en buurgemeenten Bernheze en Uden.

⁹ Kool, J. (18 december 2019) *Eindverslag Snelkookpanssessies Omgevingsvisie Meierijstad*, Amersfoort: Royal HaskoningDHV.

- De beleidsontwikkeling kende een volgende laag van openbare dialoog tijdens bijeenkomsten van het BuitenLab Omgevingswet, gericht op publieksparticipatie, en het OpenLab Omgevingswet, met een focus op een meer abstract of juist technisch onderwerp. Door beperkingen vanwege de publieke gezondheid zijn in 2020 virtuele sessies van het ThuisLab Omgevingswet ingericht. Ook de betrokkenheid van de Commissie voor de milieueffectrapportage kan tot deze tussenlaag gerekend worden.
- De (voorlopige) resultaten van de beleidsontwikkeling zijn gepresenteerd in een laag van formele inspraak en besluitvorming door de gemeenteraad.

Figuur 9.13. Beleidsproces

BinnenLab Omgevingswet

In het project omgevingsvisie-omgevingsplan is een reeks ambtelijke bijeenkomsten gehouden. Eerst kwamen de grondslagen van het project aan bod in twee bijeenkomsten. Op 12 maart 2019 was er een bijeenkomst over de aanpak van de beleidsontwikkeling. Daar werd gesproken over een lagenbenadering, landschapsanalyse en klimaatadaptatie. Op 20 maart 2019 richtte een bijeenkomst zich op de doelstelling van het omgevingsbeleid in Meierijstad. Daar is gewerkt aan het uitlijnen van hoofddoelen.

Vervolgens kwamen clusters van gebiedstypologieën, delen van de conceptomgevingsvisie en de milieueffectrapportage aan bod. Op 8 mei 2019 stond een bijeenkomst van het BinnenLab Omgevingswet in het teken van het landelijk gebied. Daar is bijvoorbeeld besproken dat we de drie gebiedstypologieën i. LGHN, ii. LGA en iii. LGVF zouden hanteren. Op 8 oktober 2019 is gewerkt aan het invullen van omgevingsbeleid voor het landelijk gebied. Op 10 oktober 2019 werden de gebiedstypologieën van het stedelijk gebied iv, v en vi besproken. En op 22 oktober 2019 is gewerkt aan het invullen van omgevingsbeleid voor bedrijvigheid. Over het reguleren van evenementen werd in het BinnenLab Omgevingswet gesproken op 12 februari 2020.

Parallel aan de beleidsontwikkeling is het plan-MER voorbereid. Op 3 oktober 2019 is een bijeenkomst van het BinnenLab Omgevingswet gewijd aan een concept van de ontwerpnotitie reikwijdte en detailniveau voor het milieueffectrapport bij de omgevingsvisie. Daar is met name gewerkt aan het beoordelingskader.

BuitenLab Omgevingswet

In het projectplan was voorzien om bijeenkomsten van het BuitenLab Omgevingswet te gebruiken voor een bredere bespreking van het omgevingsbeleid. Op 15 mei 2019 vond de eerste

bijeenkomst plaats van het BuitenLab Omgevingswet. Die bijeenkomst had bedrijventerreinen als onderwerp. De bijeenkomst werd aangekondigd bij de nieuwsberichten op de gemeentelijke website, via het digitale platform voor de beleidsontwikkeling en op 8 mei 2019 op de gemeentelijke pagina's in de lokale huis-aan-huisbladen. Een aantal specifieke belangenbehartigers kreeg tijdig een brief toegezonden over deze participatiebijeenkomst. Van de inhoud van deze bijeenkomst is bijvoorbeeld aan te geven dat er belangstelling was voor mogelijkheden om bedrijvigheid te verduurzamen en voor energieopwekking, en dat er belang werd gehecht aan de verblijfskwaliteit van een bedrijventerrein.

Afbeelding F59. Poort van Veghel en De Dubbelen te Veghel

OpenLab Omgevingswet

In het OpenLab Omgevingswet wordt openbaar en participatief gewerkt aan het omgevingsbeleid, maar in bijeenkomsten gericht op een wat abstract of juist een technisch onderwerp.

Deskundigen, belangenbehartigers en ook individuele belangstellenden waren welkom om deel te nemen, maar de gemeente verwachtte hier geen talrijk publiek.

- Op 24 oktober 2019 werd een bijeenkomst georganiseerd met een concept van de ontwerpnotitie reikwijdte en detailniveau (NRD) voor het milieueffectrapport (plan-MER) bij de omgevingsvisie. Zo werd de NRD besproken voorafgaand aan de formele inspraak.
- Op 14 september 2020 werd met medewerkers van provincie, waterschappen en buurgemeenten besproken hoe beleid en projecten elkaar kunnen versterken over gemeentegrenzen heen.

Digitaal platform

Er is een digitaal platform gebruikt om mensen te informeren over onze beleidsontwikkeling en met name de bijeenkomsten van het BuitenLab Omgevingswet, het OpenLab Omgevingswet en

het ThuisLab Omgevingswet. Dat platform werd verzorgd door Royal HaskoningDHV in opdracht van onze gemeente. Het bevatte beknopte uitleg, aankondigingen, verslagen en bood het publiek een reactiemogelijkheid.

ThuisLab Omgevingswet

De pandemie van het corona-virus SARS-CoV-2 liet zich hier gelden sinds maart 2020. Meierijstad was helaas één van de brandhaarden in de eerste golf van de ziekte Covid-19 in Nederland. Er werden landelijk maatregelen getroffen die geplande participatiebijeenkomsten frustrerden. Deze uitdagende omstandigheden zijn we tegemoet getreden met het ThuisLab Omgevingswet: een virtuele vervanging van het OpenLab Omgevingswet of het BuitenLab Omgevingswet. Hierbij realiseerden we ons dat een online sessie geen volwaardige vervanging zou zijn voor een fysieke bijeenkomst. Maar toch beter dan helemaal geen dialoog.

Er vonden drie sessies plaats waarin vooral informatie en denkrichtingen zijn gepresenteerd:

- op 12 mei 2020 over de overgangsverordening fysieke leefomgeving in het algemeen;
- op 14 mei 2020 over de doorwerking van het centrum- en detailhandelsbeleid in het omgevingsbeleid;
- op 26 mei 2020 over bouwregels en welstand.

Daarnaast was er een interactieve variant van het ThuisLab Omgevingswet, met rechtstreekse presentaties (live), beantwoorden van vragen en discussie. Dat waren de volgende sessies:

- op 19 mei 2020 over een hoofdstuk op basis van de Wet geurhinder en veehouderij in de overgangsverordening fysieke leefomgeving;
- op 28 mei 2020 over het beleid voor het landelijk gebied als bouwsteen voor het omgevingsbeleid;
- op 2 oktober 2020 over het milieueffectrapport en zijn betekenis voor de omgevingsvisie.

Bij elk van de zes sessies zijn participanten aangemoedigd om hun ideeën voor het omgevingsbeleid nog in te zenden bij de gemeente. Van de inhoud van de sessies over het landelijk gebied is bijvoorbeeld aan te geven dat deelnemers met een agrarische achtergrond kritisch waren over verplichte vermindering van emissies.

De sessies van het ThuisLab Omgevingswet van mei 2020 zijn aangekondigd op de gemeentelijke pagina's in de lokale huis-aan-huisbladen in week 20 en week 21. De sessie van oktober 2020 werd aangekondigd op de gemeentelijke pagina's in de lokale huis-aan-huisbladen van week 40. Er vond ook berichtgeving plaats via de gemeentelijke website, het digitaal platform van het project en de sociale media.

Afbeelding F60. Oproep mooiste plekken

Verwante participatie

Tijdens de beleidsontwikkeling voor het omgevingsbeleid voerde Meierijstad nog andere beleidsprojecten uit die waren gericht op de fysieke leefomgeving en waarbij participatie plaatsvond. Die parallelle beleidsvorming gaf gelegenheid tot verrijking over en weer. Dan gaat het bijvoorbeeld over de klankbordgroepen van het project Vitaal buitengebied of de participatie voor de visies van centra, detailhandel en horeca, de erfgoedvisie en de mobiliteitsvisie.

Een gelegenheid tot verrijking gaf ook de gemeenteraad toen hij een expertmeeting organiseerde op 14 maart 2019. Over het thema 'Botsende belangen in het buitengebied' waren rijksbouwmeester Floris Alkemade (College van Rijksadviseurs), ruimtelijk onderzoeker Edo Gies (Wageningen University & Research), ecooloog Wim van der Putten (Nederlands Instituut voor Ecologie) en adviseur Gré Beekers (ZKA Leisure Consultants) uitgenodigd om te komen spreken in de raadzaal.

Richtingwijzer

In 2017 en 2018 was sectoraal beleid geharmoniseerd en geactualiseerd met participatie. En in de periode 2018-2020 zouden er nog andere beleidsprojecten zijn met hun eigen participatie. Dat waren redenen voor enige terughoudendheid bij het voorbereiden van de omgevingsvisie. Dat kreeg gestalte in richtingwijzer nr. 6.c van het koersdocument.¹⁰ Participanten, bijvoorbeeld van vrijwilligersorganisaties als dorps- en wijkraden, kunnen zich overvraagd voelen. Het is allicht ook niet nodig om aan te dringen op een tweede keer komen participeren wanneer je het resultaat van de eerste keer participeren al meeneemt als bouwsteen voor het beleid van het tweede project.

¹⁰ Richtingwijzer 6 'We voeren de Omgevingswet in met burgerparticipatie op maat' en 6.c 'De samenleving niet overvragen'. *Welke koers kiest Meierijstad?* (2019) Veghel: gemeente Meierijstad, pagina's 21-23.

Daar staat tegenover dat we het als gemeente prima vinden als participanten keer op keer komen. Bijvoorbeeld eerst voor de visie op de centra, dan voor de visie op detailhandel en vervolgens voor de omgevingsvisie.

Schema 9.14. Participatie in gradaties

Bijeenkomst of kennisgeving	Trede op ladder van burgerparticipatie
Kennisgeving, 13 mei 2019: voorbereiding van omgevingsvisie met plan-MER	1 ^e Informeren
BuitenLab Omgevingswet, 15 mei 2019: over bedrijventerreinen	3 ^e Adviseren
Beeldvormende avond gemeenteraad, 26 september 2019: over m.e.r. bij omgevingsvisie	1 ^e Informeren
OpenLab Omgevingswet, 24 oktober 2019: met concept van ontwerpNRD voor plan-MER bij omgevingsvisie	2 ^e Raadplegen
ThuisLab Omgevingswet, 12 mei 2020: over overgangsverordening fysieke leefomgeving	1 ^e Informeren
ThuisLab Omgevingswet, 14 mei 2020: over centrum- en detailhandelsbeleid	1 ^e Informeren
ThuisLab Omgevingswet, 19 mei 2020: over geurhinder veehouderij	2 ^e Raadplegen
ThuisLab Omgevingswet, 26 mei 2020: over bouwregels en welstand	1 ^e Informeren
ThuisLab Omgevingswet, 28 mei 2020: over beleid landelijk gebied	2 ^e Raadplegen
Beeldvormende avond gemeenteraad, 4 juni 2020: over omgevingsvisie	1 ^e Informeren
Beeldvormende avond gemeenteraad, 8 september 2020: over juridische producten omgevingsbeleid	1 ^e Informeren
OpenLab Omgevingswet, 14 september 2020: over regionale aansluiting	3 ^e Adviseren
ThuisLab Omgevingswet, 2 oktober 2020: met concept van plan-MER bij omgevingsvisie	2 ^e Raadplegen

Treden: 1^e informeren, 2^e raadplegen, 3^e adviseren, 4^e coproduceren, 5^e meebeslissen.

Uitgaande participatie

Vanuit het gemeentelijke project omgevingsvisie-omgevingsplan raakten medewerkers betrokken bij beleidsprojecten die anderen initieerden en bij maatschappelijke initiatieven. Daar kunnen we een aantal voorbeelden van noemen.

Voor de provinciale omgevingsvisie organiseerde Noord-Brabant een 'tour' met op 14 maart 2018 een etappe op de Noordkade in Veghel. Ook andere ketenpartners en buurgemeenten nodigden medewerkers van Meierijstad uit.

- De Omgevingsdienst Brabant-Noord (ODBN) organiseerde een reeks netwerkbijeenkomsten over de Omgevingswet en ging op 6 juni 2019 met gemeenten en provincie in gesprek over de eigen voorbereiding van de ODBN op de Omgevingswet.
- De gemeente Son en Breugel ontving haar burens bijeenkomsten voor haar omgevingsvisie op 2 juli 2019 en 10 december 2019.
- Het waterschap Aa en Maas hield voor zijn waterbeheerprogramma 2022-2027 op 8 juni 2020 een virtuele sessie met medewerkers van Meierijstad.
- De gemeente Best ontving haar burens in een virtuele sessie op 9 juni 2020.

Burgerinitiatief Kinderbos – Cathalijne – Rijsingen

Ook burgers hebben geanticipeerd op de invoering van de Omgevingswet. De initiatiefnemers van een gebiedsvisie Kinderbos – Cathalijne – Rijsingen legden op 21 mei 2019 hun voorlopige bevindingen voor aan wijkraad, welzijnsorganisatie, woningcorporatie, waterschap en gemeente. Daarbij waren raadsleden en vanuit ons eigen project omgevingsvisie-omgevingsplan enkele medewerkers aanwezig in Sint-Oedenrode. Deze initiatiefnemers wilden hun gebiedsvisie aanreiken als een bouwsteen voor de gemeentelijke omgevingsvisie. Het contact tussen die initiatiefnemers en de gemeentelijke organisatie bleef natuurlijk niet beperkt tot de ene bijeenkomst in mei 2019. De initiatiefgroep presenteerde haar gebiedsvisie uiteindelijk op 20 februari 2020 tijdens een beeldvormende avond van de gemeenteraad.¹¹

Een ander voorbeeld van uitgaande participatie is het ambtelijke bezoek op 31 augustus 2020 aan de inloopbijeenkomst die de initiatiefnemer van het Silotel op de Noordkade organiseerde.

Inspraak

Deze omgevingsvisie wordt als ontwerp door de raad zelf vrijgegeven voor formele inspraak. Gedurende de terinzagetermijn kan eenieder zijn of haar zienswijze indienen. Het college van burgemeester en wethouders zal de raad een voorstel doen over het verwerken van de zienswijzen in de dan vast te stellen omgevingsvisie. Daarbij kunnen ook ambtshalve wijzigingen een plek krijgen. Die ambtshalve wijzigingen kunnen gaan om het corrigeren van een zelf geconstateerd gebrek, maar ook om aanvullingen uit nog lopende beleidstrajecten. De erfgoedvisie, de natuur- en landschapsvisie, de sociaal-economische visie en de mobiliteitsvisie zijn namelijk nog in ontwikkeling op het moment dat de raad de ontwerpomgevingsvisie ontvangt.

Bij een commissie- of raadsbehandeling kunnen insprekers toegelaten worden. Dat gebeurde al meteen toen op 11 april 2019 een raadscommissie het voorgestelde koersdocument behandelde: daar kwam iemand het belang van cultureel erfgoed bepleiten.

Bestuurlijk overleg

In aanvulling op de ambtelijke contacten over en weer gedurende de beleidsontwikkeling, vindt nog bestuurlijk overleg plaats. Dat bestuurlijk overleg is ook een wettelijk vereiste. Doordat het college van burgemeester en wethouders de aangewezen organen aanschrijft bij het voltooien van de ontwerpomgevingsvisie, wordt geborgd dat het vereiste overleg kan plaatsvinden.

Overigens zijn er regelmatig contacten tussen de dagelijks bestuurders van gemeenten en waterschappen in Noordoost-Brabant, en gedeputeerden, namelijk tijdens regionale

---

¹¹ Werkgroep Gebiedsvisie KCR (19 februari 2020) *Gebiedsvisie Kinderbos-Cathalijne-Rijsingen*, Sint-Oedenrode: Werkgroep Gebiedsvisie KCR. Voor een deel van het gebied waarover de gebiedsvisie KCR zich uitsprak, heeft ook een ontwikkelaar een plan opgesteld. De beoordeling daarvan verloopt via de reguliere planologische procedure.

portefeuillehoudersoverleggen en de zogenoemde regiodagen. De omgevingsvisie van Meierijstad is (nog) niet geagendeerd voor een regiodag.

9.5. Over de milieueffectrapportage

Bij deze omgevingsvisie is een milieueffectrapportage gebruikt, dat is een specifieke vorm van ex ante-evaluatie. Het doel daarvan komt aan bod in tekstdeel 9.5.1. De voorbereiding van het evaluatierapport wordt behandeld in tekstdeel 9.5.2. Het evaluatierapport zelf en de weerslag daarvan op de omgevingsvisie zijn de onderwerpen van tekstdeel 9.5.3.

9.5.1. Doel en benadering van de milieueffectrapportage

Voor deze omgevingsvisie is een milieueffectrapport (plan-MER) opgesteld. Daarmee wilde het gemeentebestuur niet alleen voldoen aan een wettelijke plicht, maar ook de inhoudelijke kwaliteit van het omgevingsbeleid verbeteren. Uit het werk van de milieueffectrapportage (m.e.r.) zijn lessen getrokken bij het voorbereiden van de omgevingsvisie (zie tekstdeel 9.5.3).

Volgens de Wet milieubeheer¹² beschrijft een plan-MER een voorgenomen activiteit en alternatieven daarvoor. Daarbij hoort een overzicht van eerder vastgestelde plannen met betrekking tot de activiteit en de alternatieven. Wat eigenlijk de voorgenomen activiteit is en wat de alternatieven daarvoor, is bij een omgevingsvisie lastiger te benoemen dan voor een concreet bestemmingsplan of tracébesluit. Dat is één van de uitdagingen bij de invoering van de Omgevingswet.

Een plan-MER beschrijft de gevolgen voor het milieu en het beschrijft de maatregelen om nadelige milieugevolgen tegen te gaan. Onder het begrip milieugevolgen van een activiteit wordt verstaan 'gevolgen voor het fysieke milieu, waaronder de kwetsbaarheid voor risico's op zware ongevallen of rampen', vanwege:

- de bevolking en de menselijke gezondheid;
- de biodiversiteit, met bijzondere aandacht voor beschermde habitats en soorten;
- het land, de bodem, de lucht en het klimaat;
- de materiële goederen, het cultureel erfgoed en het landschap.¹³

Hoe het plan-MER en de zienswijzen daarop doorwerken in het beleid, is in dat beleid aan te geven.¹⁴ In deze omgevingsvisie is dus aan te geven wat de m.e.r. betekent voor het omgevingsbeleid van Meierijstad.

Een toelichting op en verantwoording van de m.e.r. zijn door Royal HaskoningDHV verwerkt in de notitie reikwijdte en detailniveau en in het plan-MER.

---

¹² Artikel 7.7 Wet milieubeheer.

¹³ Artikel 7.1 lid 6 Wet milieubeheer.

¹⁴ Artikel 7.14 Wet milieubeheer.

9.5.2. Notitie reikwijdte en detailniveau

Aan het opstellen van een milieueffectrapport (plan-MER) gaat vooraf dat wordt verduidelijkt welke informatie van belang is voor het beleid en het plan-MER.¹⁵ Die verduidelijking wordt opgenomen in een notitie reikwijdte en detailniveau (NRD). Meer in het algemeen is een NRD het plan van aanpak voor het plan-MER.

Ons college van burgemeester en wethouders stelde de NRD vast op 11 februari 2020.¹⁶ Daar ging een proces van participatie aan vooraf, met zowel informele participatie (zie tekstdeel 9.3) als formele inspraak. De twee zienswijzen van medeoverheden die de inspraak opleverde, gaven het college geen reden om de NRD gewijzigd vast te stellen.

De gemeente heeft de milieueffectrapportage uitbesteed aan Royal HaskoningDHV. De redenen daarvoor zijn om te beginnen de deskundigheid van het RHDHV-team en de beperkte personele capaciteit van de gemeentelijke organisatie. Een reden is ook de professionele autonomie, of onafhankelijkheid, voor het team dat een kritische evaluatie mag uitvoeren.

Beoordelingskader

In het NRD is opgenomen welk beoordelingskader gebruikt zou worden om de omgevingsvisie te evalueren in het plan-MER.¹⁷ Dat beoordelingskader bestaat uit zestien criteria. Elk criterium is geoperationaliseerd in enkele indicatoren. De criteria worden getoond in figuur 9.15.

Afbeelding F61. Commissie m.e.r. in Utrecht

Figuur 9.15. Het Meierijstadse 'rad van de leefomgeving'

¹⁵ Artikel 7.8 Wet milieubeheer.

¹⁶ Zaaknummer 1948301903.

¹⁷ Kool, J. (31 oktober 2019) *Plan-MER voor de omgevingsvisie Meierijstad, Notitie reikwijdte en detailniveau*, Eindhoven: Royal HaskoningDHV, pagina's 13-18.

Formeel advies

Behalve in Meierijstad en onze directe omgeving is ook met de Commissie voor de milieueffectrapportage gesproken over de NRD.¹⁸ De Commissie m.e.r. bracht op basis daarvan een advies uit.¹⁹ Zo was er ook afstemming over wat de inhoud zou zijn van de verdere m.e.r. voor de omgevingsvisie van Meierijstad. In haar advies op basis van de NRD benoemde de Commissie m.e.r. vier aspecten van essentiële informatie voor het plan-MER:

- Waar staat Meierijstad?
- Wat wil Meierijstad bereiken?
- Waar wringt de schoen en wat zijn de opties van de gemeente?
- Wat zijn de effecten op de leefomgeving en worden de doelen gehaald?

De Commissie m.e.r. gaf in overweging om een beperkt aantal ambities te formuleren. Daarvoor zag zij een goed vertrekpunt in zeven aandachtspunten uit een aanvullende memo,²⁰ plus mobiliteit en ruimtelijke kwaliteit. Die punten zijn samengebracht in box 9.16.

Box 9.16. Aandachtspunten voor ambities plan-MER of omgevingsvisie

Aandachtspunten voor ambities
<p><u>Gesignaleerde aandachtspunten</u></p> <p>In aanvulling op de notitie reikwijdte en detailniveau onderscheidde de gemeente zeven aandachtspunten. Dat gebeurde in een memo om te beantwoorden aan een informatiebehoefte die naar voren kwam tijdens het locatiebezoek vanuit de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.).²¹ Vanuit enkele vragen zijn deze aandachtspunten geformuleerd. Waar lijkt er de grootste afstand te zijn tussen de gewenste en de huidige situatie? Bij welke beslissingen kunnen bestuurlijke, politieke, journalistieke en maatschappelijke aandacht zich intensiveren? Bij welke zaken doet het omgevingsbeleid een groot beroep op het aanpassingsvermogen van inwoners of bedrijven?</p> <ul style="list-style-type: none">
• Agrarische systeemverandering
• Centra
• Circulaire economie
• Energieopwekking en warmtevoorziening
• Openbaar gebied
• Sturingsfilosofie
• Woningbouw <p>De Commissie m.e.r. wees in haar advies naast voornoemde signalering op nog twee aandachtspunten.²²</p> <ul style="list-style-type: none">
• Mobiliteit
• Ruimtelijke kwaliteit

¹⁸ De door de Commissie m.e.r. ingestelde werkgroep bezocht onze gemeente op 6 januari 2020 (in Sint-Oedenrode) en zij ontving een vertegenwoordiging van onze gemeente op 18 februari 2020 (in Utrecht).

¹⁹ Commissie voor de milieueffectrapportage (20 februari 2020) *Omgevingsvisie Meierijstad, Advies over de reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport*, Utrecht: Commissie m.e.r.

²⁰ Oosten, W. (16 januari 2020) *Tussentijdse impressie van komend omgevingsbeleid*, Veghel: gemeente Meierijstad.

²¹ Oosten, W. (16 januari 2020) *Tussentijdse impressie van komend omgevingsbeleid*, Veghel: gemeente Meierijstad.

²² Commissie voor de milieueffectrapportage (20 februari 2020) *Omgevingsvisie Meierijstad, Advies over de reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport*, Utrecht: Commissie m.e.r.

9.5.3. Milieueffectrapport

Het milieueffectrapport (plan-MER) is voorbereid in 2019 en verscheen in 2020. In tekstdeel 9.5.3.1 wordt de voorbereiding van het plan-MER behandeld. In het aansluitende tekstdeel wordt behandeld welke lessen uit de milieueffectrapportage direct hun weg vonden in het ontwerp van de omgevingsvisie.

9.5.3.1. Voorbereiding milieueffectrapport

Dat de omgevingsvisie met een milieueffectrapport (plan-MER) werd voorbereid was onderwerp van een publicatie. De door artikel 7.9 Wet milieubeheer vereiste kennisgeving stond 13 mei 2019 in het elektronische Gemeenteblad. In die publicatie is meteen melding gemaakt van het BuitenLab Omgevingswet van 15 mei 2019 over bedrijventerreinen. De kennisgeving stond in verkorte versie op een gemeentelijke pagina van 15 mei 2019 in de plaatselijke huis-aan-huis-bladen. Een concept van het plan-MER werd op 2 oktober 2020 besproken in een sessie van het ThuisLab Omgevingswet.

9.5.3.2. Doorwerking milieueffectrapport

In het derde kwartaal van 2020 wees het concept van het milieueffectrapport (plan-MER) op verbeterpunten in het concept van de ontwerpomgevingsvisie. Onze aanpak van die punten wordt hierna behandeld. Daarbij gaan we eerst in op de beoordeling van het doelbereik. Daarna worden die punten behandeld waarop het omgevingsbeleid onvoldoende effect zou hebben in vergelijking met een autonome ontwikkeling.

Doelbereik bodemkwaliteit

In het concept van het plan-MER werd bij de toetsing aan het doelbereik (paragraaf 4.1) aangegeven dat van de voornemens en hoofdzaken de bodemkwaliteit scherper uitgewerkt kon worden. Daarop is in tekstdeel 6.2.2 bij al bestaande tekst over met name drinkwaterwinning tekst toegevoegd over bodembeheer, met daarin een verwijzing naar het regionale beleid over verontreiniging, sanering en toetsing voor ruimtelijke ontwikkelingen.

Doelbereik biodiversiteit

Bij de toetsing aan het doelbereik is aangegeven dat van de voornemens en hoofdzaken de biodiversiteit geen verdere uitwerking kende van de wijze waarop de beleidsvoornemens vormgegeven zullen worden en of aanvullende maatregelen nodig zijn (paragraaf 4.2). Daarop zijn in de omgevingsvisie aanvullingen gedaan in tekstdeel 6.2.1 over het versterken van bossen en van waterlopen (ecologische verbindingzones) en in tekstdeel 8.2 over investeringen en lasten voor natuurontwikkeling en openbaar groen.

Doelbereik cultuurhistorie en energietransitie

Bij de toetsing aan het doelbereik is aangegeven dat van de voornemens en hoofdzaken de cultuurhistorische landschappen, ensembles, gebouwen en plaatsen wel zijn behandeld onder noemers van erfgoed en landschap, maar dat aanscherping mogelijk is in relatie tot energieopwekking in het landelijk gebied (paragraaf 4.2). Die mogelijkheid van aanscherping is ook genoemd voor de energietransitie (paragraaf 4.3). Nadien zijn in tekstdeel 6.4.2 het afwegingskader voor zonneparken en een globale verkenning voor windparken verwerkt. Daarin

zijn cultuurhistorische en landschappelijke aspecten prominent aanwezig. Voor de energietransitie is nog relevant dat, in aanvulling op de betreffende tekst in tekstdeel 7.4.2, ook in tekstdeel 8.4 is verduidelijkt dat de gemeente een warmtetransitie voor particuliere huishoudens voorbereidt. Verder is met de omgevingsvisie steviger ingezet op laadpalen voor elektrische auto's (zie ook verderop in dit tekstdeel 9.5.3.2).

Effect risico's ziektekiemen

Bij de effectbeschrijving van de omgevingsvisie is geschetst dat bij het criterium van een gezonde leefomgeving de indicator van risico's ziektekiemen voor de autonome situatie in 2030 oranje zou zijn (wisselend beeld), maar de effecten van de omgevingsvisie rood (risico's voor negatieve effecten). We willen contraproductief beleid natuurlijk corrigeren. Uit de toelichtende tekst was op te maken dat verdieping van het beleid voor luchtkwaliteit, met name tegen endotoxinen en zoönosen, wenselijk is vanuit het maatschappelijk belang of bezorgdheid in de samenleving (paragraaf 6.3). Hierbij is ten eerste te overwegen dat zich een daling voordoet van het aantal veehouderijen, dat de bestaande regels van rijk en provincie bij wijzigingen in een bedrijf aanzetten tot technische verbeteringen die emissies verminderen, en dat provinciale regels de nieuwvestiging van intensieve veeteelt niet eenvoudig maken. Het gemeentelijke beleid probeert niet om die beweging te keren. In de omgevingsvisie is in tekstdeel 6.3.2 de toelichting over het gebruik van geurnormen aangepast. Dat is gedaan in samenhang met de Verordening fysieke leefomgeving Meierijstad met daarin een hoofdstuk op basis van de Wet geurhinder en veehouderij. Zo is ten opzichte van de eerdere tekstversie de norm van $3 \text{ OU}_E/\text{m}^3$ voorgrondbelasting in stedelijke gebieden aangescherpt tot $2 \text{ OU}_E/\text{m}^3$. En hoewel die norm geur betreft, is er een correlatie tussen de emissie van geur en de emissie van endotoxinen. We vertrouwen erop dat ons beleid voor luchtkwaliteit inzake agrarische bronnen een positief effect heeft op gezondheid of ten minste neutraal zal zijn.

Effect sociale veiligheid

Bij de effectbeschrijving van de omgevingsvisie is geschetst dat bij het criterium van een veilige leefomgeving de indicator van sociale veiligheid voor de autonome situatie in 2030 oranje zou zijn (wisselend beeld), maar de effecten van de omgevingsvisie rood (risico's voor negatieve effecten). In de toelichtende tekst werden drugs en ondermijning, criminaliteit in het landelijk gebied en jeugdoverlast genoemd (paragraaf 6.4). Meierijstad kan haar beleid terzake moeilijk intensiveren, al was het maar omdat veel van de benodigde bevoegdheden en andere middelen berusten bij de rijksoverheid. In het sociaal, evenementen- en veiligheidsbeleid wordt aandacht gegeven aan drugsgebruik. In het eigen beleid voor veiligheid en landelijk gebied en in het programma Samen Sterk in Brabant worden verloedering, ondermijning en drugsdumping in het landelijk gebied bestreden. De recreatieparken Molenheide en Kienehoef krijgen een gerichte aanpak vanwege veiligheid, leefbaarheid en ruimtelijke ordening. Het sociaal en cultureel beleid heeft zeker oog voor de jeugd.

Effect verkeersveiligheid

Bij de effectbeschrijving van de omgevingsvisie is geschetst dat bij het criterium van een veilige leefomgeving de indicator van verkeersveiligheid zowel voor de autonome situatie in 2030 als voor de effecten van de omgevingsvisie oranje zou zijn (wisselend beeld). De toelichtende tekst waardeerde al wel onze inspanning voor verkeerseducatie, maar vroeg om locatiespecifiek beleid (paragraaf 6.4). In de omgevingsvisie is in tekstdeel 7.2.2 verduidelijkt dat wegen in 30 km/u-zones en rotondes heringericht worden om de verkeersveiligheid te bevorderen.

Effect dorpsvoorzieningen

Bij de effectbeschrijving van de omgevingsvisie is geschetst dat bij het criterium van voorzieningen de indicator van dorpsvoorzieningen voor de autonome situatie in 2030 oranje zou zijn (wisselend beeld), maar de effecten van de omgevingsvisie rood (risico's voor negatieve effecten). Volgens de toelichtende tekst waren er geen expliciete beleidsmaatregelen voor dorpsvoorzieningen (in de kleine kernen), waardoor het risico bestaat dat die voorzieningen verder zullen verslechteren (paragraaf 6.5). Inderdaad signaleert het omgevingsbeleid een ontwikkeling van schaalvergroting en een risico van bevolkingskrimp, al speelt krimp tot 2030 niet in onze gemeente. En Meierijstad stuurt op de concentratie van detailhandel en horeca in de centra van Veghel, Schijndel en Sint-Oedenrode. Maar het detailhandelsbeleid, het horecabeleid, het onderwijsbeleid, het sportbeleid, het welzijnsbeleid of het accommodatiebeleid richten zich niet tegen de winkels, horeca-bedrijven, basisscholen, kinderopvang, sportzalen en -velden of multifunctionele accommodaties die aanwezig zijn in de tien andere kernen. Het centrum van Erp blijft voorzien in de dagelijkse behoeften van bewoners van Erp, Keldonk en Boerdonk. In de kleinste kernen kan een café-uitbater, bakker of kruidenier zijn of haar ding blijven doen. Het omgevingsbeleid voorkomt echter dat detailhandel en horeca zich verder verspreiden. In de omgevingsvisie wordt niet opgenomen dat ongeacht de vraag ter plaatse, in de kleinste kernen zeker een school in stand wordt gehouden. Er zou door het onderwijsbestuur en/of de gemeente geconcludeerd kunnen worden dat in een kleine kern de eigen school niet meer goed aan de uiteenlopende kwaliteitseisen kan voldoen (leerachterstand, 'samen naar school', naschoolse opvang) en dat de inzet van personeel en gebouw daar te ondoelmatig is. Wat we wél opnemen in de omgevingsvisie is dat er in iedere kern ten minste één gelegenheid voor ontmoeten is. Dat is toegevoegd in tekstdeel 7.2.2.1. Verder wijzen we op het bestaan van de buurtbus, het vraagafhankelijk collectief vervoer en soms een dorpsauto, maar ook op bezorgdiensten van ondernemers en online dienstverlening door zorgaanbieders (vergelijk tekstdeel 7.2.2.2). Dankzij die diensten hebben ook bewoners van kleine kernen en van het landelijk gebied die minder mobiel zijn, toegang tot de nodige voorzieningen.

Effect elektrisch rijden

Bij de effectbeschrijving van de omgevingsvisie is geschetst dat bij het criterium van mobiliteit en bereikbaarheid de indicator van het aandeel elektrisch rijden voor de autonome situatie in 2030 oranje zou zijn (wisselend beeld), maar de effecten van de omgevingsvisie rood (risico's voor negatieve effecten). In de toelichtende tekst was opgenomen dat onze gemeente in het geheel van Nederlandse gemeenten slecht scoort voor wat betreft het aantal openbare laadpalen. En dat bijna alle laadpalen zich bevonden in de drie grootste kernen. Over het beleid werd opgemerkt dat er geen uitwerking was van de nodige aanpassingen van infrastructuur en oplaadpunten voor het elektrisch rijden. We denken nog steeds dat het niet reëel is om te verwachten dat Meierijstad een voorloper zou worden in het elektrisch rijden. Maar we nemen wel ter harte dat de gemeente en bedrijven meer kunnen doen om deze transitie te bevorderen. Dat is nu opgenomen in tekstdeel 7.2.2.2.

Effect verblijfstoerisme

Bij de effectbeschrijving van de omgevingsvisie is geschetst dat bij het criterium toerisme en recreatie de indicator van verblijfstoerisme zowel voor de autonome situatie in 2030 als voor de effecten van de omgevingsvisie oranje zou zijn (wisselend beeld). In de toelichtende tekst is aangegeven dat de omgevingsvisie niet duidelijk maakt hoe een doelstelling uit de *Visie recreatie en toerisme Meierijstad* om de omzet van de sector, of de omvang van verblijfsrecreatie, te verdubbelen wordt gerealiseerd (paragraaf 7.5). Een zo precieze doelstelling is echter niet opgenomen in het collegewerkprogramma *Mijlpalen van Meierijstad 2017-2022* (hoofdstuk 5

Sport, cultuur en vrijetijdseconomie), niet in de *Visie recreatie en toerisme Meierijstad* en niet in de omgevingsvisie. In zowel de gebiedstypologieën i. LGHN, iii. LGVF, iv. CDG als v. CSG worden kansen voor recreatie en toerisme benoemd: natuurgebieden en aantrekkelijke landschappen, vakantieparken en recreatieve nevenfuncties van boerderijen, cultuurhistorisch waardevolle bebouwing, culturele instellingen, horeca en evenementen. Die kracht van Meierijstad wordt geborgd of ontwikkeld.

Verdere reacties op het milieueffectrapport

Eind 2020 verspreidt het college van burgemeester en wethouders een concept van de ontwerp-omgevingsvisie tezamen met het milieueffectrapport. Dat geheel biedt gespreksstof voor burgerparticipatie en overleg met stakeholders zoals het (agrarische) bedrijfsleven. Parallel daaraan vraagt Meierijstad de Commissie voor de milieueffectrapportage om het milieueffectrapport te toetsen. Deze reacties kunnen reden geven tot aanpassingen in de ontwerp-omgevingsvisie die voorjaar 2021 wordt afgerond.

9.6. Voorzienbaarheid in het omgevingsbeleid

In dit tekstdeel 9.6 wordt aandacht gegeven aan enkele specifieke wijzigingen in ons omgevingsbeleid. We schetsen graag de aanloop naar die wijzigingen. We hopen dat dit het begrip voor die wijzigingen verder vergroot.

De legitimiteit van overheidsbeleid is afhankelijk van wettelijke bevoegdheden en van aanvaarding. Bij dat laatste speelt het verwachtingspatroon in de samenleving een rol (en bijvoorbeeld ook de kracht van inhoudelijke argumenten). Een aspect van beleid dat totaal niet verwacht werd, heeft minder kans op een vlotte aanvaarding. Onze gemeente wil ook betrouwbaar en daarmee voor een groot deel voorspelbaar zijn. Tot slot kan het belangrijk zijn dat besluiten over het omgevingsbeleid voorzienbaar zijn, omdat daarmee het gemeentelijke risico van nadeelcompensatie aan belanghebbenden wordt beheerst. Met deze omgevingsvisie anticiperen we op mogelijke planschade door het omgevingsplan.

Verspreide detailhandel en horeca

Met betrekking tot commerciële voorzieningen behandelde het gemeentebestuur al enkele bouwstenen voorafgaand aan het opstellen van het omgevingsbeleid. De centrumvisie²³ werd door de raad vastgesteld in december 2018. De detailhandelsvisie²⁴ en de horecavisie²⁵ stelde de raad in september 2019 vast. Die twee visies sluiten inhoudelijk aan op de centrumvisie. Hoewel ook de drie visies die de bouwstenen vormden al participatief tot stand waren gekomen, vond er voor het verwerken van dit beleid in het omgevingsbeleid opnieuw participatie plaats. Bij de sessie van het ThuisLab Omgevingswet van 14 mei 2020 zijn conceptteksten gedeeld (ze werden gepubliceerd op het digitaal platform) over commerciële voorzieningen zoals de concentratie van detailhandel en horeca in de centra en de mogelijkheden voor aanloopstraten en perifere detailhandel. Daarna vond directe communicatie plaats met eigenaren en gebruikers van aangeduide panden.

---

²³ Trommelen, K., W. Frielink & P. Rosmulder (30 oktober 2018) *Centrumvisie Gemeente Meierijstad*, Nijmegen: Droogh Trommelen en Partners.

²⁴ Frielink, W. & P. Rosmulder (9 mei 2019) *Detailhandelsvisie en -beleid Gemeente Meierijstad*, Nijmegen: Droogh Trommelen en Partners.

²⁵ Frielink, W. & P. Rosmulder (24 mei 2019) *Horecavisie en -beleid Gemeente Meierijstad*, Nijmegen: Droogh Trommelen en Partners.

Duurzame evenementen

In het evenementenbeleid was in 2018 opgenomen dat onderzocht zou worden hoe gebruik van duurzame aggregaten bevorderd kan worden.²⁶ Nu staat in tekstdeel 7.3.2 het voornemen om het gebruik van dieselaggregaten voor evenementen te verbieden. Verder bevatte het sectorale beleid al het doel om geluidsoverlast te verminderen. Er was opgenomen dat de vooralsnog hogere geluidnormen voor Paaspop en 7th Sunday – Harmony of Hardcore mogelijk ook verlaagd worden.²⁷ Nu staat in tekstdeel 6.4.2 dat het geluidplafond voor muziek-evenementen inderdaad gelijkgetrokken wordt. Uiteraard blijft de gemeente graag met organisatoren in gesprek over het zo duurzaam mogelijk maken van evenementen.

Luchtkwaliteit in het landelijk gebied

Een verbetering van de luchtkwaliteit is opgenomen in het omgevingsbeleid. Er was voorzien dat het project Vitaal buitengebied een kwaliteitskader voor geur en fijnstof zou opleveren als één van zijn deelproducten, maar die bouwsteen is niet in die vorm tot stand gekomen. Luchtkwaliteit in de beperkte zin van geurhinder van veehouderijen is dan rechtstreeks behandeld bij de ontwikkeling van het omgevingsbeleid.

Bij de sessie van het ThuisLab Omgevingswet van 19 mei 2020 is aangegeven dat strengere normen dan de standaard van de Wet geurhinder en veehouderij verwacht mogen worden in het hoofdstuk geurhinder veehouderij van de Verordening fysieke leefomgeving Meierijstad. Enkele al beschikbare bouwstenen voor het omgevingsbeleid, met name de duurzaamheidsvisie en de gezondheidsnota, voedden die verwachting. De raad behandelde de gezondheidsnota in juli 2018 en de duurzaamheidsvisie in november 2018.

- 'In de omgeving zijn ook mogelijkheden om te werken aan positieve gezondheid, denk aan het creëren van een aantrekkelijke buurt om te bewegen (met bijvoorbeeld groen en speelvoorzieningen), het hebben van voldoende ontmoetingsplekken voor sociale cohesie en zorgen voor schone lucht (aandacht voor zoönose (intensieve veehouderij)) en het reduceren van geur- en geluidsoverlast. Deze omgevingsaspecten willen we meenemen in het opstellen van de omgevingsvisie van Meierijstad.'²⁸
- 'Bij het aanbrengen van de accenten in deze visie is ook nadrukkelijk het onderzoek *Duurzaamheid en participatie* van de rekenkamercommissie Meierijstad betrokken. Daarin kwam naar voren dat de gemeente meer aandacht moet hebben voor een inhaalslag op gebied van de opwek van duurzame energie en energiebesparing, afval- en grondstoffen beleid, luchtkwaliteit en bodem-/waterkwaliteit in de landbouw.'²⁹

Bij de sessie van het ThuisLab Omgevingswet van 28 mei 2020 zijn conceptteksten gedeeld (ze werden gepubliceerd op het digitaal platform) met de visie voor het landelijk gebied. In die teksten stonden nog geen concrete milieunormen.

Industrie buiten bedrijventerreinen

Met het oog op verkeersdruk, geluidhinder, luchtvervuiling en veiligheidsrisico's is bij de ontwikkeling van het omgevingsbeleid benadrukt dat industrie haar plek heeft op een bedrijventerrein. Dat heeft consequenties voor solitair gevestigde bedrijven en voor bedrijvigheid die nog aanwezig is in een gebied dat aanvankelijk een meer gemengd karakter had. Voor het Havenkwartier Veghel is deze beleidsrichting terug te voeren tot de gebiedsontwikkeling Heilig

²⁶ *Naar een duurzaam evenementenbeleid Meierijstad 2019-2022, Kaderstellende nota* (december 2018) Veghel: gemeente Meierijstad, pagina 45.

²⁷ *Naar een duurzaam evenementenbeleid Meierijstad 2019-2022, Kaderstellende nota* (december 2018) Veghel: gemeente Meierijstad, pagina 29.

²⁸ *Samen gezond in Meierijstad, Gezondheidsbeleid 2018-2021* (2018) Veghel: gemeente Meierijstad, pagina's 4, 18, 24.

²⁹ HetEnergieBureau (september 2018) *Duurzaamheidsvisie Meierijstad, Samen werken aan een duurzaam Meierijstad in 2050*, Veghel: gemeente Meierijstad, pagina 37.

Hartplein en Noordkade die in 2012 werd opgenomen in een tranche van de Crisis- en herstelwet (zie tekstdeel 7.1). Industrie buiten bedrijventerreinen was ook één van de aandachtspunten van het voorbereidingsbesluit in 2020.

9.7. Status van bouwstenen, deze visie en nader beleid

In dit tekstdeel wordt eerst toegelicht hoe de bestaande beleidsdocumenten van Meierijstad zich verhouden tot het omgevingsbeleid. Vervolgens wordt in tekstdeel 9.7.2 verduidelijkt wat de status is van deze omgevingsvisie zelf. Daarna schetst tekstdeel 9.7.3 het pad naar de volgende beleidsdocumenten van ons omgevingsbeleid.

9.7.1. Bestaand beleid als bouwstenen

Hierna in dit tekstdeel 9.7.1 worden de gemeentelijke beleidsdocumenten genoemd die als bouwsteen voor het omgevingsbeleid zijn gebruikt. Bestemmingsplannen en verordeningen zijn voor dit overzicht buiten beschouwing gelaten, maar ook die werken door in het omgevingsbeleid. De beleidsdocumenten zijn hier sectoraal geclusterd. Na de referentie van elk beleidsdocument staat vermeld wanneer het bestuurlijk behandeld is (meestal een vaststelling, soms een instemming). En dan wordt aangegeven hoe het beleidsdocument zich verhoudt tot het omgevingsbeleid en zijn wettelijke instrumenten. Waar in dit tekstdeel 9.7.1 het omgevingsplan wordt genoemd, is bedoeld het uiteindelijke, door Meierijstad zelf opgestelde omgevingsplan en niet het omgevingsplan-van-rechtswege dat ontstaat bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet (zie verder tekstdeel 9.7.3).

Bouwstenen duurzaamheid, milieu en energie

- HetEnergieBureau (september 2018) **Duurzaamheidsvisie Meierijstad, Samen werken aan een duurzaam Meierijstad in 2050**, Veghel: gemeente Meierijstad. Raadsbesluit van 8 november 2018. Blijft voorlopig richtinggevend voor zover niet in strijd met de omgevingsvisie, maar wordt dan opgevolgd door een programma duurzaamheid, milieu en energie.
- **Uitvoeringsprogramma en projecten op hoofdlijnen, Duurzaamheidsvisie Meierijstad (2018)** Veghel: gemeente Meierijstad. Raadsbesluit van 8 november 2018. Blijft voorlopig richtinggevend voor zover niet in strijd met de omgevingsvisie, maar wordt dan opgevolgd door een programma duurzaamheid, milieu en energie.
- **Gebiedsgericht grondwaterbeheer Veghel-West (18 april 2017)** Veghel: gemeente Meierijstad. Raadsbesluit van 22 juni 2017. Vervalt bij de vaststelling van een programma water en klimaatadaptatie.
- **Beslisdocument harmonisatie afvalbeleid Meierijstad (februari 2017)** Zeist: de Jonge Milieu Advies. Raadsbesluit van 21 september 2017. Blijft voorlopig richtinggevend voor zover niet in strijd met de omgevingsvisie, maar wordt dan opgevolgd door een programma duurzaamheid, milieu en energie.

Bouwstenen ruimte en bouwen

- **Mijlpalen van Meierijstad 2017-2022, Meierijstad zijn we samen!** (16 mei 2017) Veghel: gemeente Meierijstad. Raadsbesluit van 20 juni 2017. Blijft richtinggevend voor zover niet in strijd met de omgevingsvisie. Vervalt op 16 maart 2022.
- Ondersteuningsteam **Veehouderij en Volksgezondheid (25 november 2016)** *Notitie Handelingsperspectieven Veehouderij en Volksgezondheid, Endotoxine toetsingskader 1.0*, zonder plaats: Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht. Raadsbesluit van 13 juli 2017. Vervalt bij de inwerkingtreding van het omgevingsplan.

- *Richtlijn Plattelandswoningen* (29 mei 2019) Veghel: gemeente Meierijstad. Collegebesluit van 11 juni 2019. Vervalt bij de inwerkingtreding van het omgevingsplan.
- *Nota grondbeleid* (2018) Veghel: gemeente Meierijstad. Raadsbesluit van 20 september 2018. Vervalt bij de inwerkingtreding van de omgevingsvisie.
- *Welstandsnota Meierijstad 2018, Samen de zorg voor omgevingskwaliteit* (2018) Veghel: gemeente Meierijstad. Raadsbesluit van 5 juli 2018. Vervalt bij de inwerkingtreding van het omgevingsplan.
- *Buitenreclamebeleid gemeente Meierijstad* (2018) Veghel: gemeente Meierijstad. Raadsbesluit van 29 maart 2018. Wordt deels verwerkt in een programma openbaar gebied. Vervalt uiteindelijk bij de inwerkingtreding van het omgevingsplan.
- *Stedenbouwkundig- en Beeldkwaliteitsplan ziekenhuislocatie Bernhoven* (23 mei 2018) zonder plaats: zonder uitgever. Raadsbesluit van 5 juli 2018. Vervalt bij de inwerkingtreding van het omgevingsplan.
- *Welke koers kiest Meierijstad?* (2018) Veghel: gemeente Meierijstad. Raadsbesluit van 18 april 2019. Vervalt bij de vaststelling van de omgevingsvisie.
- *Omgevingskoers Noordoost-Brabant, Samen sterker maken wat sterk is! Bouwstenen voor omgevingsvisies* (11 september 2017) 's-Hertogenbosch: regio Noordoost-Brabant. Collegebesluit van 11 juli 2017. Vervalt bij de vaststelling van de omgevingsvisie.

Bouwstenen mobiliteit

- *Nota parkeernormen Meierijstad 2018* (2018) Veghel: gemeente Meierijstad. Collegebesluit van 18 december 2018, als beleidsregel bij het paraplu-bestemmingsplan Parkeren dat de raad vaststelde op 31 januari 2019. Vervalt bij de inwerkingtreding van het omgevingsplan.
- *Snelfietsroute Meierijstad, Tracé Veghel – Uden* (30 januari 2018) Veghel: gemeente Meierijstad. Raadsbesluit van 8 maart 2018. Vervalt bij de inwerkingtreding van de omgevingsvisie.
- Elschott, E. & L. Lijmbach (17 januari 2020) *Landschapsvisie 'Duits Lijntje'*, Geleen: Geonius. Collegebesluit van 18 augustus 2020. Vervalt bij de inwerkingtreding van de omgevingsvisie.
- *Alternatief N279 Veghel – Asten in Meierijstad* (23 mei 2017) Veghel: gemeente Meierijstad. Raadsbesluit van 22 juni 2017. Vervalt bij de inwerkingtreding van de omgevingsvisie.

Bouwstenen wonen en welzijn

- *Woonvisie* (2018) Veghel: gemeente Meierijstad. Raadsbesluit van 5 juli 2018. Vervalt bij de inwerkingtreding van de omgevingsvisie (zie ook tekstdeel 7.4.2).
- *Beleidsnota huisvesting van arbeidsmigranten, Huisvesting arbeidsmigranten: maak er werk van!* (april 2019) Veghel: gemeente Meierijstad. Raadsbesluit van 6 juni 2019. Vervalt bij de inwerkingtreding van de omgevingsvisie.
- *Kadernota maatschappelijk vastgoed* (december 2018) Veghel: gemeente Meierijstad. Raadsbesluit van 20 december 2018. Blijft richtinggevend voor zover niet in strijd met de omgevingsvisie.
- *Sportief in beweging naar 2030, Korte versie sportnota Meierijstad* (2018) Veghel: gemeente Meierijstad. Raadsbesluit van 31 mei 2018. Blijft richtinggevend voor zover niet in strijd met de omgevingsvisie.
- *Samen gezond in Meierijstad, Gezondheidsbeleid 2018-2021 gemeente Meierijstad* (2018) Veghel: gemeente Meierijstad. Raadsbesluit van 5 juli 2018. Blijft richtinggevend voor zover niet in strijd met de omgevingsvisie.

Bouwstenen openbaar gebied

- Bierens, B., J. Janssen, K. Gortmaker & M. Moens (26 juli 2017) *Waardevol water in Meierijstad, VGRP+ 2017-2022*, 's-Hertogenbosch: Arcadis Nederland. Raadsbesluit van 21 september 2017. Vervalt bij de vaststelling van een programma water en klimaatadaptatie.

- Voorkeursalternatief **Hoogwaterbescherming Sint-Oedenrode** (12 februari 2019) Veghel: gemeente Meierijstad. Raadsbesluit van 28 maart 2019. Vervalt bij de inwerkingtreding van het omgevingsplan.
- **Integrale visie openbare ruimte** (22 augustus 2018) Oisterwijk: BTL Advies. Raadsbesluit van 20 september 2018. Vervalt bij de inwerkingtreding van de omgevingsvisie.
- **Integraal beheerplan openbare ruimte** (6 november 2018) 's-Hertogenbosch: BTL Advies. Raadsbesluit van 19 december 2018. Blijft voorlopig richtinggevend voor zover niet in strijd met de omgevingsvisie, maar wordt dan opgevolgd door een programma openbaar gebied.
- **Beheerstrategie verhardingen 2019-2023** (2019) Veghel: gemeente Meierijstad. Raadsbesluit van 27 februari 2019. Blijft voorlopig richtinggevend voor zover niet in strijd met de omgevingsvisie, maar wordt dan opgevolgd door een programma openbaar gebied.
- Pooters, S. & T. van den Broek (26 oktober 2018) **Beheerstrategie civiele kunstwerken Gemeente Meierijstad 2019-2027**, Almere: Antea Group. Raadsbesluit van 27 februari 2019. Blijft voorlopig richtinggevend voor zover niet in strijd met de omgevingsvisie, maar wordt dan opgevolgd door een programma openbaar gebied.
- **Speelvisie Meierijstad, Natuurlijke vrijheid om avontuur te beleven** (2019) Veghel: gemeente Meierijstad. Raadsbesluit van 7 november 2019. Blijft voorlopig richtinggevend voor zover niet in strijd met de omgevingsvisie, maar wordt dan opgevolgd door een programma openbaar gebied.
- Smulders, C., T. van der Heijden, R. Gevers & R. Groenendaal (21 augustus 2019) **Beleidsplan Openbare Verlichting voor de periode 2020-2023 met een doorkijk naar 2030**, Veghel: gemeente Meierijstad. Raadsbesluit van 10 oktober 2019. Blijft voorlopig richtinggevend voor zover niet in strijd met de omgevingsvisie, maar wordt dan opgevolgd door een programma openbaar gebied.
- **Gladheidsbestrijding, Beleidsplan** (27 mei 2019) 's-Hertogenbosch: BTL Advies. Raadsbesluit van 10 oktober 2019. Blijft voorlopig richtinggevend voor zover niet in strijd met de omgevingsvisie, maar wordt dan opgevolgd door een programma openbaar gebied.

Bouwstenen economie

- Meijerink, R. & J. Beekmans (25 april 2019) **Bedrijventerreinvisie Meierijstad, Toekomstperspectief voor ondernemers**, Arnhem: Stec Groep. Raadsbesluit van 27 juni 2019. Vervalt bij de inwerkingtreding van de omgevingsvisie.
- **Uitvoeringsagenda bedrijventerreinvisie** (2019) Veghel: gemeente Meierijstad. Raadsbesluit van 27 juni 2019. Blijft voorlopig richtinggevend voor zover niet in strijd met de omgevingsvisie, maar wordt dan opgevolgd door een programma bedrijvigheid en bedrijventerreinen.
- Trommelen, K., W. Frielink & P. Rosmulder (30 oktober 2018) **Centrumvisie Gemeente Meierijstad**, Nijmegen: Droogh Trommelen en Partners. Raadsbesluit van 20 december 2018. Vervalt bij de inwerkingtreding van de omgevingsvisie.
- Frielink, W. & P. Rosmulder (9 mei 2019) **Detailhandelsvisie en -beleid Gemeente Meierijstad**, Nijmegen: Droogh Trommelen en Partners. Raadsbesluit van 19 september 2019. Blijft voorlopig richtinggevend voor zover niet in strijd met de omgevingsvisie, maar wordt dan opgevolgd door een programma bedrijvigheid en bedrijventerreinen.
- **Standplaatsenbeleid gemeente Meierijstad** (2018) Veghel: gemeente Meierijstad. Raadsbesluit van 20 september 2018. Blijft voorlopig richtinggevend voor zover niet in strijd met de omgevingsvisie, maar wordt dan opgevolgd door een programma bedrijvigheid en bedrijventerreinen.
- **Standplaatsenbeleid gemeente Meierijstad** (2020) Veghel: gemeente Meierijstad. Collegebesluit van 8 september 2020. Blijft voorlopig richtinggevend voor zover niet in strijd met de omgevingsvisie, maar wordt dan opgevolgd door een programma bedrijvigheid en bedrijventerreinen.

- Frielink, W. & P. Rosmulder (24 mei 2019) *Horecavisie en -beleid Gemeente Meierijstad*, Nijmegen: Droogh Trommelen en Partners. Raadsbesluit van 19 september 2019. Blijft voorlopig richtinggevend voor zover niet in strijd met de omgevingsvisie, maar wordt dan opgevolgd door een programma bedrijvigheid en bedrijventerreinen.
- Beekers, G. & M. Mollema (november 2018) *Visie recreatie en toerisme Meierijstad*, 's-Hertogenbosch: ZKA Leisure Consultants. Raadsbesluit van 8 november 2018. Blijft voorlopig richtinggevend voor zover niet in strijd met de omgevingsvisie, maar wordt dan opgevolgd door een programma bedrijvigheid en bedrijventerreinen.
- *Citymarketing Meierijstad* (8 januari 2019) Veghel: gemeente Meierijstad. Raadsbesluit van 27 februari 2019. Blijft richtinggevend parallel aan het omgevingsbeleid.
- *Naar een duurzaam evenementenbeleid Meierijstad 2019-2022, Kaderstellende nota* (december 2018) Veghel: gemeente Meierijstad. Raadsbesluit van 19 december 2018. Blijft voorlopig richtinggevend voor zover niet in strijd met de omgevingsvisie, maar wordt dan opgevolgd door een programma bedrijvigheid en bedrijventerreinen.
- *Kermisbeleid Meierijstad, continuïteit, gezelligheid en harmonie* (september 2019) Veghel: gemeente Meierijstad. Raadsbesluit van 19 september 2019. Blijft voorlopig richtinggevend voor zover niet in strijd met de omgevingsvisie, maar wordt dan opgevolgd door een programma bedrijvigheid en bedrijventerreinen.

De genoemde visies of programma's die vervallen, behouden hun betekenis voor wat betreft de financiële rechtmatigheid (de in de besluiten vervatte kredieten).

9.7.2. Omgevingsvisie als combinatie van plannen

Formeel is de omgevingsvisie de structuurvisie, het gemeentelijk milieubeleidsplan, het voorgenomen volkshuisvestingsbeleid en het gemeentelijk verkeers- en vervoerbeleid.

We noemen dit beleidsdocument wel de omgevingsvisie van Meierijstad, maar eigenlijk kan het dat nog niet zijn. De rijksoverheid heeft de invoering van de Omgevingswet enkele malen uitgesteld. De laatste keer van 1 januari 2021 tot 1 januari 2022. Zo lang de wet nog niet geldt, heeft de raad niet de taak om een omgevingsvisie vast te stellen. Intussen heeft de raad op basis van sectorale wetten wel de taak, soms de optie, om andere plannen vast te stellen. Dat zijn een structuurvisie,³⁰ een gemeentelijk milieubeleidsplan,³¹ een voorgenomen volkshuisvestingsbeleid,³² en een gemeentelijk verkeers- en vervoerbeleid.³³ Van deze plannen beschikt Meierijstad alleen over een voorgenomen volkshuisvestingsbeleid: de woonvisie en het woningbouwprogramma.

Het ontbreken van plannen betekent dat het lastiger is om het beleid koersvast, samenhangend, doeltreffend en doelmatig uit te dragen en uit te voeren. Het ontbreken van een structuurvisie heeft ook de financiële consequentie dat het juridische instrumentarium van grondexploitatie niet ten volle benut kan worden. Daarom willen we niet langer wachten om in deze plannen te voorzien. We combineren de verschillende plannen nu en geven zo invulling aan de ambitie van integraal beleid voor de fysieke leefomgeving.

³⁰ Artikel 2.1 lid 1 en 3 Wet ruimtelijke ordening.

³¹ Artikel 4.16 Wet milieubeheer.

³² Artikel 42 lid 1 en 2 Woningwet.

³³ Artikel 8 Planwet verkeer en vervoer.

9.7.3. Verder omgevingsbeleid

De omgevingsvisie krijgt een vervolg in andere beleidsdocumenten die een instrument zijn van de Omgevingswet. In dit tekstdeel schetsen we vooral hoe de gemeente haar regels van het omgevingsplan voorbereidt en daarbij ook toepasbare regels beschikbaar stelt. In de tekstdelen 8.4 en 9.7.1 kwam het instrument programma aan bod.

In relatie tot het instrument omgevingsvergunning is te benadrukken dat een vergunning waarmee wordt afgeweken van de planregels, gemotiveerd kan worden vanuit deze omgevingsvisie. Dan mag van de onderbouwing van de vergunning verwacht worden, dat duidelijk wordt dat de vergunde activiteit ondanks de strijd met planregels past in het beleidsinhoudelijke kader.

Op weg naar het omgevingsplan

In tekstdeel 8.3 is behandeld hoe onze gemeente haar omgevingsplan wil inzetten. Hier in tekstdeel 9.7.3 wordt de totstandkoming van het omgevingsplan toegelicht. In schema 9.17 zijn de stappen van het proces weergegeven. In het ambtelijke project wordt begin 2021 een plan van aanpak gemaakt voor dit ontwikkelproces.

Schema 9.17. De weg van het omgevingsplan

Startpunt	Voor invoering	Bij invoering	Na invoering
Honderden bestaande bestemmingsplannen	Rijk presenteert instructieregels	Omgevingsplan-van-rechtswege	Definitief omgevingsplan
	Provincie presenteert instructieregels		Doorgaand proces van nieuwe vergunningen planologisch afwijken en periodiek actualiseren van omgevingsplan
	Harmoniseren en actualiseren via bestemmingsplannen 'laaghangend fruit'	Nieuwe vergunningen planologisch afwijken	
Verleende vergunningen planologisch afwijken	Bewerken en aanvullen van bestaande verordeningen	Verordening fysieke leefomgeving Meierijstad	
	Rijk presenteert bruidsschat	Opstellen van toepasbare regels	

Voor dit schema zijn provinciale inpassingsplannen, exploitatieplannen en beleidsregels buiten beschouwing gelaten.

Per 1 januari 2022 ontstaat er een omgevingsplan-van-rechtswege uit de geldende bestemmingsplannen en de zogenoemde bruidsschat. Om het omgevingsplan op te stellen zoals het bedoeld is, zijn de nieuwe regels te baseren op de omgevingsvisie. Dan gaat het om een goede relatie tussen het beleidsdoel en het juridische beleidsinstrument. Daarnaast werken er instructieregels van hogere regelgevers door in het omgevingsplan zoals de raad dat zal vaststellen. Bij het bewerken van het omgevingsplan-van-rechtswege tot het eigenlijke omgevingsplan, herbeoordeelt de gemeente haar eerdere regels uit bestemmingsplannen en verordeningen, worden omgevingsvergunningen activiteit planologisch afwijken geïntegreerd, en

maakt de gemeente keuzes over de overgedragen regels uit met name het Activiteitenbesluit milieubeheer en het Bouwbesluit (de bruidsschat). Bij deze bewerkingen is te denken aan harmoniseren, actualiseren, vereenvoudigen. Daarbij is het wenselijk om de inhoud van het Meierijstadse omgevingsplan af te stemmen op de waterschapsverordeningen en de omgevingsplannen van omliggende gemeenten. Twee andere aandachtspunten zijn dat sommige oude bestemmingsplannen, of bijvoorbeeld redengevende omschrijvingen van monumenten, nog niet goed digitaal beschikbaar zijn, en dat het Digitaal stelsel Omgevingswet nieuwe technische eisen stelt aan onze omgevingsdocumenten. Bij de vertaalslag van regels is aan participatie en formele inspraak een plek te geven.

Vooruitlopend op de samensmelting van de toen geldende bestemmingsplannen tot het omgevingsplan-van-rechtswege zijn in 2020-2021 bestemmingsplannen 'laaghangend fruit' voorbereid. Daarnaast zijn regels uit bestaande verordeningen samengebracht in de Verordening fysieke leefomgeving Meierijstad. Dat waren eerste herbeoordelingen van gemeentelijke regels. Zo lang het eigenlijke omgevingsplan er nog niet is, gelden in onze gemeente het omgevingsplan-van-rechtswege en de Verordening fysieke leefomgeving Meierijstad naast elkaar.

Aandachtsgebieden en omgevingswaarden

In tekstdeel 7.6.2 kwam aan bod dat hinder van bedrijvigheid en wegverkeer is te beperken en dat veiligheidsrisico's beheerst moeten worden. Dat moet een plek krijgen in het omgevingsplan.

Voor externe veiligheid is er in het huidige stelsel sprake van risicocontouren en van zonering of belemmeringsstroken. Met een contour wordt een gebied afgebakend waarin eenzelfde plaatsgebonden risico geldt.³⁴ Daarnaast moet bij ruimtelijke besluiten het groepsrisico verantwoord worden.³⁵ In het stelsel van de Omgevingswet is sprake van aandachtsgebieden en voorschriftengebieden. Om die gebieden te kunnen aanduiden, moeten de gekende inrichtingen gedeconstrueerd worden tot milieubelastende activiteiten met veiligheidsrisico's. Dat deconstrueren vereist een juridische vertaalslag en dossieronderzoek en dat zal in belangrijke mate nationaal en regionaal verricht moeten worden. Daarbij moet een nieuw register tot stand komen.³⁶ De groepsrisicobeoordeling van het oude stelsel wordt vervangen door de aandachtsgebieden die eveneens op het groepsrisico zijn gebaseerd. Van een brand- of explosie-aandachtsgebied kan de gemeente tevens een voorschriftengebied maken om er extra eisen te stellen aan het bouwen. Een andere wijziging onder de Omgevingswet is dat er een nieuwe categorie kwetsbare gebouwen ontstaat.³⁷ Het invoeren van de nieuwe methodiek voor externe veiligheid is in zoverre urgent, dat er om nieuwe activiteiten te kunnen toelaten al mee gewerkt moet kunnen worden.

Een deel van de methodiek voor externe veiligheid is terug te zien bij het beperken van geluidhinder. De huidige Wet geluidhinder noemt het bepalen van een zone rond een industrieterrein. Buiten die zone mag de geluidsbelasting vanuit het terrein maximaal 50 dB(A) zijn,³⁸ eventueel 55 dB(A) of 60 dB(A).³⁹ Geluidgevoelige gebouwen en terreinen spelen een rol in deze methodiek. Niet ieder industrieterrein is zoneringsplichtig. Het gaat om industrieterreinen

---

³⁴ Het plaatsgebonden risico is de kans per jaar om op een bepaalde locatie te overlijden door een ongeval met gevaarlijke stoffen. Die overlijdenskans wordt bepaald met de aanname dat er iemand 24/7 buiten en onbeschermd op die plek aanwezig zou zijn.

³⁵ Het groepsrisico is de kans op het overlijden van een groep van tien of meer personen per jaar als rechtstreeks gevolg van een ongevoen voorval veroorzaakt door een activiteit.

³⁶ Artikel 10.3 juncto 10.1 aanhef en onder a Besluit kwaliteit leefomgeving.

³⁷ Let op artikel 10.6 Besluit kwaliteit leefomgeving.

³⁸ Artikel 53 Wet geluidhinder.

³⁹ Artikel 55 Wet geluidhinder.

waarop bepaalde soorten bedrijven die veel lawaai veroorzaken aanwezig zijn of zich kunnen vestigen. Deze categorieën zijn aangewezen in bijlage I, onderdeel D van het Besluit omgevingsrecht.

Verder noemt de Wet geluidhinder een zone langs wegen.⁴⁰ Dan mag binnen die zone voor woningen de geluidsbelasting van de gevel, door de weg en het verkeer, maximaal bedragen 48 dB, 53 dB (verhoogd buitenstedelijk), 58 dB (verhoogd buitenstedelijk, mits een bedrijfswoning), 58 dB (verhoogd stedelijk) of 63 dB (verhoogd stedelijk) of zelfs 68 dB (verhoogd stedelijk, mits een vervangende woning).⁴¹

In het nieuwe stelsel is sprake van geluidaandachtsgebieden rond, opnieuw, industrieterreinen en langs wegen.⁴² Er blijven in de methodiek geluidgevoelige gebouwen (en ruimten). Nieuw is dat monitoring van geluidsbelasting door lokale wegen nodig is.⁴³ De idee is dat het beschermingsniveau door de Omgevingswet niet verandert, en de waarden voor geluidsbelasting zijn dan ook vergelijkbaar met die van het oude stelsel.⁴⁴

Dienstverlening omgevingsrecht

In het Digitaal stelsel Omgevingswet (DSO) wordt het omgevingsplan gepubliceerd. Daarnaast biedt het DSO een vergunningchecker waarin mensen activiteiten kunnen invoeren om te zien of daar een vergunningplicht of een meldplicht bij geldt en welke regels daarop van toepassing zijn. De vergunningchecker werkt met vragenbomen. Die vragenbomen zijn op te stellen in samenhang met het formuleren van de regels van het omgevingsplan. Behalve dat mensen de vergunningchecker kunnen gebruiken en eventueel direct via het DSO hun omgevingsvergunning aanvragen, is er een meer uitgebreide en arbeidsintensieve dienstverlening (zie tekstdeel 8.1.1). Daarom zijn de regels, de toepasbare regels en de interne werkprocessen in onderlinge samenhang voor te bereiden.

Box 9.18. Achtergrond en voorbereiding van dienstverlening

Dienstverlening en omgevingsdialogoog

In het oude stelsel van Wro en Wabo had de gemeente dienstverlening uitgebouwd voor zowel een bestemmingsplan als een omgevingsvergunning.

- De gemeente bood de mogelijkheid om een principeverzoek in te dienen. Daarbij betaalde de initiatiefnemer een beperkt bedrag en ontving daarvoor een eenvoudige inschatting van de gemeente of voor haar of zijn initiatief een herziening van het bestemmingsplan voorstelbaar was. In het vervolg daarop tekenden de initiatiefnemer en de gemeente een anterieure overeenkomst, liet de initiatiefnemer een bestemmingsplan opstellen, voerde de initiatiefnemer een omgevingsdialogoog (overleg met omwonenden), toetste de gemeente het bestemmingsplan en bracht de gemeente uiteindelijk het bestemmingsplan in procedure.

⁴⁰ Artikel 74 Wet geluidhinder.

⁴¹ Artikelen 82 en 83 Wet geluidhinder.

⁴² Afdeling 3.5 Besluit kwaliteit leefomgeving.

⁴³ Artikel 10.21b-d Besluit kwaliteit leefomgeving.

⁴⁴ Artikel 5.65 Besluit kwaliteit leefomgeving.

- De gemeente bood ook de mogelijkheid om vooroverleg te voeren. Daarbij betaalde de initiatiefnemer een beperkt bedrag en ontving daarvoor feedback van de gemeente op haar of zijn initiatief. Daarmee kon de initiatiefnemer een betere aanvraag van de omgevingsvergunning opstellen. Voor de aanvraag van een omgevingsvergunning activiteit planologisch afwijken (artikel 2.1 lid 1 aanhef en sub c Wabo) die buitenplans maar met een reguliere voorbereidingsprocedure verleend zou worden (artikel 2.12 lid 1 aanhef en sub a ten 2^e Wabo; zogenoemde kruimelgevallen) hanteerde Meierijstad als indieningsvereiste onder andere dat de initiatiefnemer een omgevingsdialoog had gevoerd.

Bij de overgang naar het nieuwe stelsel van de Omgevingswet speelde de vraag welke producten de gemeente zou aanbieden, met welke vorm of intensiteit van dienstverlening, tegen welke tarieven, met welke inspanning voor initiatiefnemers en welke rol voor omwonenden.

Afkortingen

Wro = Wet ruimtelijke ordening.

Wabo = Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

10. Totaaloverzicht genoemde verbeteracties

In de tekstdelen 6, 7 en 8 zijn recente aandachtspunten en wijzigingen van ons omgevingsbeleid in schema gezet. Die veranderacties worden hier in tekstdeel 10 samengebracht. Het is een overzicht van het nieuwe beleid plus 'highlights' van bestaand beleid. In vergelijking met de afzonderlijke schema's van de voorgaande tekstdelen, zijn nu in schema 10.1 de rol van onze gemeente en onze partnerschappen bij de uitvoering niet vermeld. Maar toegevoegd zijn de relaties tussen enerzijds voornemens en hoofdzaken en anderzijds veranderacties.

Toegevoegd is ook wie van de collegeleden in de huidige samenstelling van het bestuur de portefeuillehouder is voor een veranderactie, en bij welk werkatelier van de gemeentelijke organisatie de veranderactie is belegd. De portefeuillevdeling kan door het college zelf veranderd worden. Vaak zullen bij een actie meerdere werkateliers een rol hebben, maar hier is vermeld waar het primaire eigenaarschap wordt gelegd. De taakverdeling over de werkateliers kan door de directie veranderd worden.

Bij dit overzicht hoort een zogenoemde disclaimer. Namelijk dat het gaat om een samenvatting van onze intenties. Het is mogelijk dat het omgevingsplan of de programma's nog andere recente aandachtspunten en wijzigingen bevatten ten opzichte van eerdere beleidsinstrumenten.

Schema 10.1. Totaaloverzicht verbeteracties

Nr.	Voornemen / hoofdzaak	Veranderactie	Portefeuillehouder en werkatelier
6.2.1	Waterkwaliteit	Beter beschermen van grondwater en drinkwaterwinning tegen vervuiling en boringen	Dhr. Van Rooijen; wa. OG
6.2.2	Bodemkwaliteit; waterkwaliteit	Beter beschermen van bodem en oppervlaktewater tegen vervuiling	Dhr. Van Rooijen; wa. OG
6.2.3	Bodemkwaliteit; waterkwaliteit	In 2030 zorgen we dat bij alle activiteiten de bodem- en waterkwaliteit per saldo minimaal gelijk blijft	Dhr. Van Rooijen; wa. OG
6.2.4	Biodiversiteit	Ontwikkelen van extra natuur voor bijzondere habitats en robuuste, verbonden biotopen	Dhr. Van Rooijen; wa. OG
6.2.5	Biodiversiteit	Bevorderen van bosaanplant	Dhr. Van Rooijen; wa. OG
6.2.6	Biodiversiteit; duurzame ontwikkeling	Herstellen van nachtelijk duister	Dhr. Van Rooijen; wa. OG
6.2.7	Biodiversiteit; cultuurhistorie; agrarisch systeem; ruimtelijke kwaliteit	Focusgebied Wijboschbroek – Vlagheide (Schijndel, Wijbosch en Eerde)	Dhr. Goijaarts; wa. GOeP
6.2.8	Biodiversiteit; cultuurhistorie; ruimtelijke kwaliteit	Focusgebied Duits Lijntje (Mariaheide, Veghel en Schijndel)	Dhr. Van Rooijen; wa. OG
6.2.9	Waterkwantiteit; biodiversiteit; ruimtelijke kwaliteit	Focusgebied Dorshout – Aa-broeken (Veghel)	Dhr. Goijaarts; wa. GOeP
6.2.10	Biodiversiteit; cultuurhistorie; agrarisch systeem	Focusgebied Het Lijnt – Hoeksehei (Keldonk en Erp)	Dhr. Goijaarts; wa. GOeP

6.3.1	Waterkwantiteit; duurzame ontwikkeling; agrarisch systeem	Bevorderen van klimaatadaptieve agrarische bedrijfsvoering	Dhr. Goijaarts; wa. OG
6.3.2	Bodemkwaliteit; waterkwaliteit; biodiversiteit; duurzame ontwikkeling; agrarisch systeem; gezondheid; luchtkwaliteit; leefmilieu	Tegengaan van agrarische emissies: fijnstof, geur, endotoxinen, stikstof (nitraat / ammonium), fosfaten, metalen, chemische gewasbestrijdingsmiddelen	Dhr. Goijaarts; wa. GOeP
6.3.3	Biodiversiteit; duurzame ontwikkeling; agrarisch systeem	Bevorderen van natuurinclusieve, agrarische bedrijfsvoering	Dhr. Goijaarts; wa. OG
6.3.4	Biodiversiteit; duurzame ontwikkeling	In 2030 zorgen we dat bij alle activiteiten de biodiversiteit per saldo minimaal gelijk blijft	Dhr. Van Rooijen; wa. OG
6.3.5	Circulaire economie; agrarisch systeem	Bevorderen van circulaire, agrarische bedrijfsvoering	Dhr. Goijaarts; wa. GOeP
6.3.6	Agrarisch systeem; gezondheid	Beperken van agrarisch antibioticagebruik	Dhr. Goijaarts; wa. GOeP
6.3.7	Duurzame ontwikkeling; agrarisch systeem; gezondheid; maatschappelijke behoeften	Bevorderen van duurzame en gezonde voeding	Dhr. Van Rooijen; wa. Beleid sociaal domein
6.3.8	Biodiversiteit; duurzame ontwikkeling; ruimtelijke kwaliteit; energie	Tegengaan van lichtvervuiling	Dhr. Van Rooijen; wa. OG
6.4.1	Ruimtelijke kwaliteit; toedeling van functies aan locaties	Zorg voor landschappelijke begrenzing van Nijnsel, Wijbosch, Mariaheide, Eerde en Zijtaart	Dhr. Goijaarts; wa. GOeP
6.4.2	Biodiversiteit; cultuurhistorie ruimtelijke kwaliteit	Bewuster beheer van bomenrijen	Dhr. Van Rooijen; wa. OG
6.4.3	Biodiversiteit	Verbeteren bermen voor biodiversiteit	Dhr. Van Rooijen; wa. OG
6.4.4	Toedeling van functies aan locaties; veiligheid; bereikbaarheid	Verbeteren wegen op fietsroutes voor pendelaars, scholieren en recreanten	Dhr. Van Rooijen; wa. OG
6.4.5	Toedeling van functies aan locaties; maatschappelijke behoeften	Faciliteren van nieuwe economische dragers en nieuwe woonvormen	Dhr. Goijaarts; wa. GOeP
6.4.6	Ruimtelijke kwaliteit; toedeling van functies aan locaties; bewoonbaarheid, woonkwaliteit en leefbaarheid; maatschappelijke behoeften	Focusgebied Molenheide (Schijndel)	Dhr. Goijaarts; wa. GOeP
6.4.7	Cultuurhistorie; ruimtelijke kwaliteit; toedeling van functies aan locaties; bewoonbaarheid, woonkwaliteit en leefbaarheid	Focus parkgebied Kienehoef (Sint-Oedenrode)	Dhr. Goijaarts; wa. GOeP
6.4.8	Ruimtelijke kwaliteit; toedeling van functies aan locaties; bewoonbaarheid, woonkwaliteit en leefbaarheid	Focusgebied Veghels Buiten (Veghel)	Dhr. Goijaarts; wa. Grondzaken

7.2.1	Cultuurhistorie	Faciliteren van cultuurhistorische beleving	Mw. Van der Pas-van Nuland; wa. Sport en kunst / cultuur
7.2.2	Cultuurhistorie	Ondersteunen van onderhoud gemeentelijke monumenten en faciliteren van toekomstverkenning kerkgebouwen	Mw. Van der Pas-van Nuland; wa. GOeP
7.2.3	Waterkwantiteit; biodiversiteit; woonbaarheid, woonkwaliteit en leefbaarheid	Verbeteren openbaar gebied voor klimaatadaptatie, biodiversiteit en toegankelijkheid	Dhr. Van Rooijen; wa. OG
7.2.4	Gezondheid; woonbaarheid, woonkwaliteit en leefbaarheid	Stimuleren van buitenspelen door kinderen en wandelen door alle inwoners	Mw. Van der Pas-van Nuland; wa. Beleid sociaal domein
7.2.5	Duurzame ontwikkeling; energie; gezondheid; luchtkwaliteit; leefmilieu; bereikbaarheid	In 2050 is de mobiliteit innovatief en schoon; vervoersbewegingen zijn zonder emissies en vrij van fossiele brandstof	Dhr. Van Rooijen; wa. GOeP
7.2.6	Gezondheid; bereikbaarheid	Verbeteren van fietsparkeergelegenheid bij centra (Schijndel, Sint-Oedenrode, Erp)	Dhr. Van Rooijen; wa. OG
7.2.7	Maatschappelijke behoeften	Faciliteren van ondernemerssamenwerking en lokale evenementen	Dhr. Van Rooijen; wa. EVT
7.2.8	Duurzame ontwikkeling; innovatie; maatschappelijke behoeften; bereikbaarheid	Stimuleren van winkelplatform en onderzoeken van stadsdistributiecentrum	Dhr. Van Rooijen; wa. Projectbureau
7.2.9	Ruimtelijke kwaliteit; toedeling van functies aan locaties; maatschappelijke behoeften	Stimuleren van concentratie detailhandel en horeca	Dhr. Van Rooijen; wa. EVT
7.2.10	Cultuurhistorie; maatschappelijke behoeften	Stimuleren van recreatie en toerisme	Mw. Van der Pas-van Nuland; wa. EVT
7.2.11	Cultuurhistorie; ruimtelijke kwaliteit; maatschappelijke behoeften; bereikbaarheid	Focusgebied Markt (Schijndel)	Dhr. Van Rooijen; wa. Projectbureau
7.2.12	Cultuurhistorie; ruimtelijke kwaliteit; maatschappelijke behoeften; bereikbaarheid	Focusgebied Markt (Sint-Oedenrode)	Dhr. Van Rooijen; wa. Projectbureau
7.2.13	Duurzame ontwikkeling; innovatie; bereikbaarheid	Faciliteren van OV-fietsen, deelauto's en vraagafhankelijk collectief vervoer	Dhr. Van Rooijen; wa. OG
7.2.14	Veiligheid	Ondersteunen van verkeerslessen voor kinderen, jeugd, immigranten en ouderen	Dhr. Van Rooijen; wa. OG
7.3.1	Waterkwaliteit; duurzame ontwikkeling; ruimtelijke kwaliteit	In 2030 is de leefomgeving vrij van zwerfafval	Dhr. Van Rooijen; wa. OG
7.3.2	Duurzame ontwikkeling; gezondheid; luchtkwaliteit; veiligheid; leefmilieu	Beëindigen van particulier gebruik vuurwerk	Dhr. Van Rooij; wa. IVOVCB
7.3.3	Duurzame ontwikkeling;	Beëindigen van recreatief gebruik lachgas	Dhr. Van Rooij; wa. VTH

	gezondheid; veiligheid; leefmilieu		
7.3.4	Maatschappelijke behoeften	Faciliteren van evenementen	Dhr. Van Rooijen; wa. VTH
7.3.5	Toedeling van functies aan locaties; veiligheid	Bewaken evenwicht veiligheid, vrijheid en privacy	Dhr. Van Rooij; wa. IVOVCB
7.3.6	Bewoonbaarheid, woonkwaliteit en leefbaarheid; veiligheid	Faciliteren van trainingen aanspreken bij overlast	Dhr. Van Rooij; wa. VTH
7.3.7	Bewoonbaarheid, woonkwaliteit en leefbaarheid; maatschappelijke behoeften	Faciliteren van enkele stedelijke woonmilieus	Dhr. Compagne; wa. Beleid sociaal domein
7.3.8	Bereikbaarheid	Bevorderen van multimodale verbindingen tussen steden in de regio	Dhr. Van Rooijen; wa. OG
7.3.9	Gezondheid; bereikbaarheid	Verbeteren van fietsparkeergelegenheid in Veghel-Centrum en op Noordkade (Veghel)	Dhr. Van Rooijen; wa. OG
7.3.10	Bereikbaarheid	Faciliteren van hoogwaardig openbaar vervoer	Dhr. Van Rooijen; wa. OG
7.3.11	Cultuurhistorie; ruimtelijke kwaliteit; gezondheid; bewoonbaarheid, woonkwaliteit en leefbaarheid; maatschappelijke behoeften	Focusgebied klooster Zusters Franciscanessen (Veghel)	Dhr. Goijaarts; wa. Projectbureau
7.3.12	Cultuurhistorie; toedeling van functies aan locaties; maatschappelijke behoeften; bereikbaarheid	Focusgebied cultuur- en foodcluster Noordkade (Veghel)	Dhr. Goijaarts; wa. Projectbureau
7.3.13	Ruimtelijke kwaliteit; toedeling van functies aan locaties; luchtkwaliteit bewoonbaarheid, woonkwaliteit en leefbaarheid; maatschappelijke behoeften	Focusgebied Zuidkade – Heilig Hartplein (Veghel)	Dhr. Goijaarts; wa. Projectbureau
7.4.1	Waterkwantiteit	Stimuleren vasthouden, gebruiken en infiltreren van hemelwater	Dhr. Van Rooijen; wa. OG
7.4.2	Waterkwantiteit; biodiversiteit	Verbeteren openbaar gebied en particuliere tuinen voor klimaatadaptatie en biodiversiteit	Dhr. Van Rooijen; wa. OG
7.4.3	Waterkwantiteit; gezondheid; bewoonbaarheid, woonkwaliteit en leefbaarheid	In 2050 is Meierijstad volledig klimaatbestendig voor wateroverlast, verdroging en hittestress	Dhr. Van Rooijen; wa. OG
7.4.4	Biodiversiteit; gezondheid; bewoonbaarheid, woonkwaliteit en leefbaarheid	In 2030 is de groenindex gestegen met 25% tot 0,5 (de groenmonitor geeft een waarde tussen 0 en 1)	Dhr. Van Rooijen; wa. OG
7.4.5	Duurzame ontwikkeling; energie	Bevorderen energie- en warmtetransities in wijken en dorpen	Dhr. Van Rooijen; wa. GOeP
7.4.6	Duurzame ontwikkeling; energie	In 2030 is het energiegebruik bij bedrijven en in de gebouwde omgeving met 30% verminderd ten opzichte van dat in 2018	Dhr. Van Rooijen; wa. GOeP

7.4.7	Duurzame ontwikkeling; energie; maatschappelijke behoeften	In 2030 heeft de woningvoorraad gemiddeld een energielabel van ten minste B	Dhr. Van Rooijen; wa. GOeP
7.4.8	Duurzame ontwikkeling; energie; maatschappelijke behoeften	Verduurzamen maatschappelijk vastgoed	Mw. Van der Pas-van Nuland; wa. Vastgoedbeheer
7.4.9	Duurzame ontwikkeling; energie; maatschappelijke behoeften	In 2030 is al het maatschappelijk vastgoed voor zover mogelijk CO ₂ -neutraal	Mw. Van der Pas-van Nuland; wa. Vastgoedbeheer
7.4.10	Bewoonbaarheid, woonkwaliteit en leefbaarheid	Tegengaan overlast honden en geluid	Dhr. Van Rooijen; wa. VTH
7.4.11	Duurzame ontwikkeling; bereikbaarheid	Faciliteren deelauto's en elektrisch rijden	Dhr. Van Rooijen; wa. OG
7.4.12	Toedeling van functies aan locaties; bewoonbaarheid, woonkwaliteit en leefbaarheid; maatschappelijke behoeften	Stimuleren woningbouw voor lage inkomensgroepen, ouderen en starters	Dhr. Compagne; wa. Beleid sociaal domein
7.4.13	Ruimtelijke kwaliteit; toedeling van functies aan locaties; maatschappelijke behoeften	Voltooien woningbouw Veghels Buiten, Scheifelaar II en Bunderse Hoek in Veghel, De Bolst in Erp, Zijtaart-Zuid, Eerschotsestraat 70-90 in Sint-Oedenrode en Plein 21 in Schijndel	Dhr. Goijaarts; wa. GOeP
7.4.14	Ruimtelijke kwaliteit; toedeling van functies aan locaties; maatschappelijke behoeften	Focusgebied Hooghekke (Schijndel)	Dhr. Goijaarts; wa. GOeP
7.4.15	Ruimtelijke kwaliteit; bewoonbaarheid, woonkwaliteit en leefbaarheid	Ondersteunen van leefbaarheidsinitiatieven van inwoners	Mw. Van der Pas-van Nuland; wa. Beleid sociaal domein
7.5.1	Innovatie; maatschappelijke behoeften; bereikbaarheid	Faciliteren van infrastructuur voor snel dataverkeer	Dhr. Van Rooijen; wa. OG
7.5.2	Maatschappelijke behoeften	Faciliteren van starters en bevorderen van innovatie	Dhr. Goijaarts; wa. EVT
7.5.3	Duurzame ontwikkeling; maatschappelijke behoeften	In 2030 is bij de bedrijven maatschappelijk verantwoord ondernemen de standaard	Dhr. Goijaarts; wa. Bedrijven
7.5.4	Toedeling van functies aan locaties; maatschappelijke behoeften	Beperken van perifere detailhandel	Dhr. Goijaarts; wa. GOeP
7.5.5	Ruimtelijke kwaliteit; toedeling van functies aan locaties; maatschappelijke behoeften	Focusgebied Duin – Vlagheide (Schijndel)	Dhr. Goijaarts; wa. Grondzaken
7.6.1	Duurzame ontwikkeling; circulaire economie; innovatie; energie	Stimuleren van circulariteit en energietransitie bestaande bedrijven	Dhr. Van Rooijen; wa. GOeP
7.6.2	Duurzame ontwikkeling; circulaire economie; innovatie	In 2050 zijn er geen (rest)afval en verspilling meer; alle materialen en gebouwen komen uit en keren terug in gezonde kringlopen	Dhr. Van Rooijen; wa. OG
7.6.3	Duurzame ontwikkeling; luchtkwaliteit; leefmilieu	In 2050 is de bedrijvigheid schoon en emissieloos	Dhr. Van Rooijen; wa. GOeP

7.6.4	Duurzame ontwikkeling; luchtkwaliteit; leefmilieu	Gezondheidswinst door schonere lucht: fijnstof en stikstofdioxide met in 2030 als jaargemiddelden maximaal 10 µg/m ³ voor PM _{2.5} , 20 µg/m ³ voor PM ₁₀ en 40 µg/m ³ voor NO ₂	Dhr. Van Rooijen; wa. GOeP
7.6.5	Veiligheid; leefmilieu	Nieuwe methodiek voor externe veiligheid invoeren	Dhr. Van Rooijen; wa. VTH
7.6.6	Luchtkwaliteit; leefmilieu	Monitoring van milieuwaarden volgens het Besluit kwaliteit leefomgeving	Dhr. Goijaarts; wa. GOeP
7.6.7	Duurzame ontwikkeling; energie	In 2025 is 20% van het totale energieverbruik duurzaam opgewekt	Dhr. Van Rooijen; wa. OG
7.6.8	Duurzame ontwikkeling; energie	Zonne-energie van uiteindelijk alle bedrijfsdaken	Dhr. Van Rooijen; wa. OG
7.6.9	Waterkwantiteit; biodiversiteit; ruimtelijke kwaliteit	Verbeteren openbaar gebied bedrijventerreinen voor klimaatadaptatie en biodiversiteit	Dhr. Van Rooijen; wa. OG
7.6.10	Ruimtelijke kwaliteit; gezondheid; bereikbaarheid	Verbeteren openbaar gebied bedrijventerreinen voor fietsers en voetgangers	Dhr. Van Rooijen; wa. OG
7.6.11	Duurzame ontwikkeling; circulaire economie; innovatie; leefmilieu; maatschappelijke behoeften	Faciliteren van nieuwe bedrijvigheid voor duurzaam en gezond voedsel, circulariteit en werkgelegenheid	Dhr. Goijaarts; wa. Bedrijven
7.6.12	Circulaire economie; agrarisch systeem; innovatie; maatschappelijke behoeften	Faciliteren van 'indoor' tuinbouw op bedrijventerreinen	Dhr. Goijaarts; wa. EVT
7.6.13	Duurzame ontwikkeling; gezondheid; luchtkwaliteit; bereikbaarheid	Stimuleren van bedrijfsvervoerplannen	Dhr. Van Rooijen; wa. OG
7.6.14	Maatschappelijke behoeften; bereikbaarheid	Faciliteren van hubs voor duurzame mobiliteit en bedrijvigheid	Dhr. Van Rooijen; wa. OG
7.6.15	Duurzame ontwikkeling; luchtkwaliteit; leefmilieu; bereikbaarheid	Onderzoek naar mogelijke meerwaarde van milieuzones	Dhr. Van Rooijen; wa. OG
7.6.16	Duurzame ontwikkeling; maatschappelijke behoeften; bereikbaarheid	Focusgebied Zuid-Willemsvaart (Veghel en Schijndel)	Dhr. Van Rooijen; wa. OG
8.1.1	Duurzame ontwikkeling; ruimtelijke kwaliteit	Voorlichting over omgevingsbeleid en informatievoorziening over omgevingsrecht	Dhr. Goijaarts; wa. VTH
8.1.2	Innovatie	Ontwikkelen van andersoortige en mogelijk minder regels	Dhr. Goijaarts; wa. GOeP
8.1.3	Biodiversiteit; ruimtelijke kwaliteit; woonbaarheid, woonkwaliteit en leefbaarheid; veiligheid	Gerichte intensivering van communicatie, toezicht en handhaving tegen hinderlijke en schadelijke gedragingen	Dhr. Van Rooij; wa. VTH
8.2.1	Waterkwantiteit; biodiversiteit; duurzame ontwikkeling; bereikbaarheid	Anticiperen op investeringen en lasten voor klimaatadaptatie, biodiversiteit, duurzaam personenvervoer en tegen zwerfafval	Dhr. Van Rooijen; wa. OG
8.2.2	Ruimtelijke kwaliteit; maatschappelijke behoeften	Bedrijven die specifiek voordeel hebben bij de fysieke leefomgeving delen in de lasten (toerismebelasting, reclamebelasting / bedrijveninvesteringszones)	Dhr. Goijaarts; wa. Heffen en invorderen

8.2.3	Waterkwantiteit; biodiversiteit; ruimtelijke kwaliteit; toedeling van functies aan locaties; bereikbaarheid	Gebiedsoverstijgende kosten meenemen in grondexploitatie en fondsvorming	Dhr. Goijaarts; wa. Grondzaken
8.2.4	Bodemkwaliteit; waterkwaliteit; waterkwantiteit; biodiversiteit; duurzame ontwikkeling; agrarisch systeem; leefmilieu	Gemeentelijke (pacht)gronden worden ingezet voor meerdere doelen van omgevingsbeleid	Dhr. Goijaarts; wa. Grondzaken

EVT = Economie en vrije tijd.

GOeP = Gebiedsontwikkeling en planologie.

IVOOVCB = Integrale veiligheid, openbare orde en veiligheid en crisisbeheersing.

OG = Openbaar gebied.

VTH = Vergunningen, toezicht en handhaving.